

Washington 1998 m. sausio 16 d. buvo pasirašytas svarbus dokumentas Chartija, kuriame buvo išreikšta JAV parama Baltijos valstybėms tapti NATO, Europos Sąjungos ir kitų tarptautinių organizacijų narėmis. Tada *Washington Post* redakciniame straipsnyje rašė: „Partnerystės dokumentas – Chartija. Iš naujai išsilaisvinusios Europos valstybių nė viena nepadarė daugiau ir neįteikė vertingesnio prašymo priimti į demokratiškas Vakarų institucijas, kaip mažytės Baltijos valstybės – Estija, Latvija ir Lietuva. Chartijos dokumentą pasirašė Baltijos valstybių konferencijų salėje Latvijos prezidentas Guntis Ulmanis, Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas, Estijos prezidentas Lennart Meri ir JAV prezidentas Bill Clinton.“ **AP**

PASAULIS MINĖJO RUGSĖJO 11-OSIOS DEŠIMTMETĮ

Rugsėjo 11 d., sekmadienį, sukako lygiai dešimt metų, kai 2001 m. rugsėjo 11-ąją Jungtinės Valstijos sukrėtė teroro išpuoliai. Šia proga Niujorke sekmadienį bus atidaromas vietoj griuvusių bokštų dvynių pastatytas memorialas – du baseinai su kriokliais. Apžvalgininkai sako, kad Rugsėjo 11-osios įvykiai paspartino tokių saugumo organizacijų kaip NATO plėtrą ir svarsto, ar praėjus dešimčiai metų pasaulis tapo saugesnis.

Rugsėjo 11-oji dažnai vadinama diena, pakeitusia Vakarų

istorijos tėkmę.

2001 m. rugsėjo 11-ąją New York du užgrobti keleiviniai lėktuvai įsirežė į Pasaulio prekybos centro dangoraižius ir vienas į Pentagono pastatą Washington; ketvirtas sudužo Pensilvanijos valstijoje keleiviams bandant perimti jo kontrolę. Išpuolius įvykdė apmokyti Artimųjų Rytų grupuotės „al-Qaeda“ nariai.

Per išpuolius žuvo beveik 3000 žmonių. Po šių įvykių Jungtinės Valstijos pradėjo aktyvią kovą su terorizmu: įsiveržė į Afganistaną, kur, buvo

teigiama, gali slėptis „al-Qaeda“ lyderis Osama bin Laden. Po pusantrų metų – į Iraką. O šių metų gegužę JAV specialiosios tarnybos surado ir nušovė O. bin Laden Pakistanė ir tuo tarsi baigėsi dešimtmetis po Rugsėjo 11-osios.

Kaip teigia apžvalgininkai, įvykiai negrįžtamai pakeitė Jungtines Valstijas ir likusį pasaulį. Dabar kaip niekada didelis dėmesys skiriamas sugriežtintoms patikroms oro uostuose, sienų apsaugai; diskutuojama, kad jei Amerika nebūtų išleidusi trilijonų kariniams veiksams, galbūt dabar neturėtų tokio didelio biudžeto deficito. **LRT**

APTARTI SVARBIAUSI LIETUVOS IR JAV BENDRADARBIAVIMO KLAUSIMAI

Washington D.C., rugsėjo 16 d. (ELTA). Su darbo vizitu JAV viešinti Lietuvos užsienio reikalų viceministrė Asta Skaisgirytė Liauškienė susitikimuose su JAV administracijos nariais rugsėjo 14 dieną aptarė Lietuvos pirmininkavimą Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai (ESBO), energetinius projektus Lietuvoje ir kaimynystėje, demokratijos sklaidą ir būsimą NATO šalių vadovų susitikimą.

Viceministrė Washington tarėsi su JAV valstybės sekretorės padėjėju Europos ir Eurazijos reikalams Phillip Gordon, JAV valstybės sekretorės padėjėju pavaduotoju

demokratijos, žmogaus teisių ir darbo reikalams Thom Melia, JAV viceprezidento patarėju nacionalinio saugumo klausimais Anthony Blinken ir JAV prezidento ypatingąją padėjėją, Nacionalinio saugumo tarybos vyriausiąją direktorę Europos reikalams Liza Sherwood-Randall.

A. Skaisgirytė-Liauškienė pristatė Lietuvos pirmininkavimo ESBO eigą, pasirengimą 56 ESBO šalių užsienio reikalų ministrų susitikimui Vilniuje gruodžio 6-7 d. „Tikimės, kad ESBO aukščiausio lygio ministrų susitikimas Vilniuje atneš konkrečių rezultatų. Manytume, kad per likusį trumpą laiką

įmanoma pasiekti kompromisų tam tikrose srityse ir sustiprinti ESBO šalių įsipareigojimus žmogiškojoje dimensijoje, saugumo srityje, ekonominėje ir energetinėje plotmėje. Su JAV, kaip ir su kitomis šalimis, dirbsime glaudžiai ir tikimės aktyvaus aukšto lygio JAV dalyvavimo susitikime Vilniuje“, - sakė Lietuvos diplomatė.

Taip pat buvo aptartas energetinių projektų įgyvendinimas Baltijos jūros regione. JAV pakviestos toliau atidžiai sekti šių projektų įgyvendinimą. Lietuvos atstovė pažymėjo, kad Lietuvą itin neramina labai aktyviai ir nesikonsultuojant su ja Baltarusijoje ir Karaliaučiaus srityje vystomi atominiai elektrinių projektai.

JAV KONGRESO VADOVAS PRIĖMĖ KVIETIMĄ ATVYKTI Į LIETUVĄ

Washington D.C. rugsėjo 16 d. (ELTA). John Boehner priėmė Washington su darbo vizitu viešinti I. Degutienės kvietimą kitamet atvykti į Lietuvą.

I. Degutienė pabrėžė, kad JAV Kongreso vadovui nutarus apsilankyti Lietuvoje būtų planuojama šio vizito metu Vilniuje surengti ir bendrą Šiaurės ir Baltijos valstybių parlamentų pirmininkų susitikimą. „Esame suinteresuoti, kad JAV sustiprintų savo politinį ir ekonominį vaidmenį Baltijos šalyse. Taigi vizito metu Jūsų lauktų ne tik susitikimai su trimis milijonams lietuvių atstovaujančiais politikais, bet ir su parlamentų pirmininkais, kurie reprezentuoja daugiau kaip 30 milijonų Šiaurės ir Baltijos valstybių gyventojų“, – teigė

I. Degutienė.

Su JAV Kongreso vadovu, Atstovų rūmų pirmininku John Boehner, kaip su vienu iš Respublikonų partijos vadovų, buvo aptarti ir planai Vilniuje įsteigti Prezidento Ronaldo Reagano namus – nepriklausomą nevyriausybinių organizacijų ir analitinį centrą, kuris skleistų Prezidento R. Reagano puoselėtas idėjas ir politikos filosofiją.

„Prezidentui R. Reagan Baltijos, Rytų ir Vidurio Europos regionas buvo labai svarbus. Ir būtent jo vadovavimo metu, dėl jo pastangų, buvo nutrauktas Šaltasis karas ir mūsų regiono tautoms atsivėrė durys į laisvę. Todėl tokio centro atsiradimas būtų ištis simbolizmas šio iškilaus Prezidento atminimo įamžinimas“, – sakė I. Degutienė.

Washington su darbo vizitu viešinti Lietuvos Seimo pirmininkė Irena Degutienė susitiko su Jungtinių Amerikos Valstijų viceprezidentu Joe Biden. Toks susitikimas įvyko po rugsėjo 14 d. Nekalto Švč. M. Marijos Prasidėjimo bazilikoje šv. Mišių, kurios buvo skirtos maldai už šią vasarą mirusį Vatikano nuncijų JAV-se arkivyskupą Pietro Sambi, dalyvaujant JAV diplomatiniam korpusui ir Katalikų Bažnyčios hierarchams. Po pamaldų Lietuvos Seimo pirmininkė Irena Degutienė (antra iš kairės) su JAV viceprezidentu Joe Biden (klūpo) apsilankė ir lietuvių Šiluvos koplyčioje.

Lietuvos ambasados Washington - ELTA nuotr.

ARABŲ ŠALYS RAGINS JT PRIPAŽINTI PALESTINĄ

Per kitą savaitę vyksiantį Jungtinių Tautų (JT) posėdį arabų šalys ragins pripažinti Palestiną visavertę valstybę, informavo Kataro premjeras, nepaisydamas JAV grasinimo vetuoti tokį poelgį.

Europos Sąjungos užsienio reikalų ministrė Catherine Ashton, kuri dėl Palestinos siekio tapti JT nare Kaire tarsis su Arabų Lygos šalių užsienio reikalų ministrais, sakė, kad ES dar nepriėmė sprendimo. **ELTA**

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos Seimas įsteigė 5 tūkst. eurų dydžio **Laisvės premiją**, kuri bus teikiama kasmet minint Sausio 13-osios įvykius. Premija bus apdovanojami asmenys ir organizacijos už indėlį ginant žmogaus teises, plėtojant demokratiją, skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą kovojant už Rytų ir Vidurio Europos tautų laisvą apsisprendimą ir suverenitetą.

Laisvės premijos įstatymo priėmimą parėmė 60 Seimo narių, prieš balsavo 17, susilaikė 21 parlamentaras. 5 tūkst. eurų premija bus mokama iš Seimo kanceliarijai skirto valstybės biudžeto.

Pretendentais premijai gauti galės būti Lietuvos ir užsienio valstybių fiziniai, viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, nusi-pelnę laisvei, demokratijai ir žmogaus teisėms. Juos kasmet atrinks Laisvės premijų komisija. Laisvės premijų komisijoje dirbs po vieną atstovą iš Seimo frakcijų, po 2 narius į ją de-leguos Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisija, Nepriklausomybės atkūrimo Akto signatarų klubas ir Lietuvos jaunimo organizacijų taryba. Komisijos sudėtį tvirtins Seimas Žmogaus teisių komiteto teikimu. Premija Seimo nutarimu bus paskiriama iki gruodžio 23 d.

„Paskutinė kadencija. Prezidento dienoraščiai“. Tai būsi-moji prez. Valdo Adamkaus knyga, kurią jis pats pristatė. Apie prezidentavimo metu patirtą šantažą jis prabilo „Lietuvos rytui“ rugpjūčio 25 d. Jis neįvardijo jį šantažavusių asmenų, tačiau užsiminė turįs įrodymų - ranka rašyti nurodymai, kaip elgtis vienoje ar kitoje situacijoje, kokį priimti sprendimą, jam buvo atsiųsti faksu. Vieną penktą valandą ryto gautą faksogramą jis išsaugojo. Turimus dokumentus galbūt leisias paviėšinti tiktai praėjus penkiasdešimt metų po mirties.

Vištyčio ežeru ir Matlaukio tvenkiniu einanti Lietuvos ir Rusijos siena baigta žymėti. Ją žymi ryškiai geltonos spalvos specialūs plūdurai, kurių viršutinė dalis virš vandens yra iškilusi maždaug du metrus. Lietuva su Rusijos prisijungta Karaliaučiaus sritimi turi bendrą 294.4 kilometro ilgio sieną. 253.7 km jos eina sausuma ir pasienio vandenimis, 18.5 km - Kuršių mariomis ir 22.2 km - jūra.

Punsko valsčiuje, Lenkijoje yra 30 dvikalbių lenkiškų ir lietuviškų miestelių bei kaimų pavadinimų lentelių. Vandalai keturiolika vietovių dažais išteplojo 28 ženklus. Nukentėjo ir du paminkliniai akmenys. Ant visų lentelių lietuviški pavadinimai buvo užpurkšti Lenkijos valstybinės vėliavos spalvomis - balta ir raudona. Dažus niokotojai pasirinko itin aukštos kokybės - jų nuvalyti negalima. Valenčių kaime gyvenantis ūkininkas Kazimieras Vaznelis - vienas aktyviausių lietuvių narių, patyrė neįprastų įvykių, kai užsisakė krautuvėje purkštuvą. Pardavėjas paklausė adreso, kuriuo pristatyti pirkinį. Išgirdęs žodį „Punskas“ lenkas klausė: „Tai jus ten taip išdažė, išmargino?“ Pardavėjas lietuviui skyrė papildomą nuolaidą, sakydamas, kad tikri lenkai patriotai labai apgailestauja dėl to, kas įvyko.

„Mes - už Lietuvą!“ - Šis šūkis jau 20 metų lydi Lietuvos vyrų krepšinio rinktinę. Europos krepšinio pirmenybių proga dienraštis „Lietuvos rytas“ išleido 116 puslapių spalvotą albumą, skirtą 2011 m. pirmenybėms, 50 tūkstančių tiražu. Krepšininkai pirmąsyk atskleidė, ką jiems asmeniškai reiškia žodis „Lietuva“. Tie jų pasisakymai kaip išpažintys.

Druskininkų miestelio pakraštyje duris atvėrė viena di-džiausių Europoje dengta sniego arena, pavadinta angliškai „Snoras Snow Arena“, kurioje bus galima slidinėti visus metus. Arenos statyba kainavo 110 milijonų litų. 40 milijonų litų skirta iš Europos Sąjungos fondų. Ištikus metus veikiančioje arenoje įrengtos uždaros, atviros ir pradedančiųjų slidinėjimo trasos, skirtos kalnų slidinėjimo ir snieglenčių sportui. Uždaros trasos ilgis siekia daugiau kaip 460 metrų. Sniego arena iškilusi virš Druskininkų pušų, statybininkams teko dirbti net 52 metrų aukš-tyje. Per atidarymo iškilmes „Snoras“ vadovas R. Baranauskas pastebėjo, kad šią areną statė lietuvių kompanija - Alytaus bendrovė „Skirnuva“. „Tūkstančio kilometrų atstumu nerasi panašaus objekto“. Šios įmonės vadovas Andrius Stasiukynas mano, kad Druskininkų sniego arena pretenduoja į geriausių pasaulio dengtų slidinėjimo kurortų penketuką. Areną projektavę architektai mano, kad čia slidininkai pasijus tarp tikrų kalnų, nes jie sukūrė kalnų dvasią po stogu.

Politinės jėgos pradeda ruoštis Seimo rinkimams. Apie būsi-mas jungtuves skelbia Tautos prisikėlimo partija bei Liberalų ir centro sąjūdis. Arūnas Valinskas neslepia, kad Tautos prisikėlimo partijos pavadinimas tokiu atveju būtų paaukotas, o jos nariai išiliėtų į Liberalų ir centro sąjungą.

Dešimt teroro išpuolio Minsko metro metu nukentėjusių Baltarusijos piliečių atvyko į reabilitacijos kursus Palangoje bei Abromiškėse. Nukentėjusiuosius Vilniuje priėmė Lietuvos užsie-nio reikalų ministerijos politikos direktorius Eitvydas Bajarūnas.

LRT, ELTA, LR URM

Aštuoni respublikonų partijos nariai, kurių kiekvienas nori būti kandidatu JAV prezidento rinkimuose 2012 metais. Prieš jiems pradedant diskusijas, juos pasveikino Nancy Reagan, vidury, kai jie atvyko į buvusio JAV prezidento Ronald Reagan muziejų ir biblioteką, Simi Valley, CA, pirmiesiems deba-tams. Iš kairės: Riek Santorum, Newt Gingrich, Michele Bachmann, Mit Romney, Riek Perry, Ron Paul, Herman Cain ir Jon M. Huntsman, Jr.

NYT

PASAULIO BANKAS SKYRĖ GRUZIJAI 40 MLN. DOLERIŲ

Gruzijos finansų minis-tras Dimitrijus Gvindadzė ir Pasaulio banko Pietų Kaukazo regiono direktorius Asad Alam rugsėjo 15 d. pasirašė sutartį dėl 40 mln. dolerių lengvatinės paskolos skyrimo Gruzijai - šios lėšos bus skiriamos valstybėje vykdomoms refor-moms palaikyti, praneša šalies

Finansų ministerija.

Pasak A. Alam, „dalis pa-skolos bus skirta socialinėms ir ekonominėms reformoms įgyvendinti, kita dalis - kelių infrastruktūros priežiūrai“.

Finansų ministerijos prane-šimu, paskola Gruzijai skirta 25-eriems metams su penkerių

metų lengvatiniu laikotarpiu ir 2 proc. metinėmis palūkanomis.

40 mlrd. dolerių Pasaulio bankas skyrė Gruzijai pagal trečiąjį programos „Plėtros po-litika (DPO)“ etapą. Pirmieji du etapai buvo įgyvendinti Gruzijoje 2009 ir 2010 metais, jiems įgyvendinti Pasaulio bankas skyrė dvi paskolas - 90 mln. ir 51 mln. dolerių. ELTA

HOLOKAUSTAS NUBLANKSTA PRIEŠ KOMUNIZMO NUSIKALTIMUS

Estijos tautinis judėjimas surengė priešais Rusijos amba-sadą Taline piketą, kuriame pa-ragino pasmerkti komunizmo nusikaltimus. Rankose pike-tuotojai laikė Estijos valstybės vėliavą, transparantus „Rusija, nesikišk į Estijos vidaus reika-lus!“, Bronzinio kareivio at-vaizdą su užrašu „Šis kareivis okupavo mūsų šalį, jis niekada nevadavo mūsų liaudies!“ ir kitus. Kaip pažymima judėji-mo išplatintame pareiškime, hitlerinė Vokietija ir Sovietų Sąjunga vienodai kaltos dėl to, kad buvo sukeltas Antrasis pasaulinis karas.

„Vokietija prisiėmė at-sakomybę už tai, ką pa-darė, mes reikalaujame, kad ir Rusija, kaip Sovietų Sąjungos įgaliojimų parėmė-

ja, prisiimtų atsakomybę ir atsiprašytų už komunizmo nusikaltimus, padarytus XX amžiuje“, - sakoma pa-reiškime. Sąjūdis mano, kad „Holokaustas nublanksta prieš šimtus tūkstančių žmonių, kuriuos nužudė komunistai, keliasdešimt tautų sunaikini-mą ir masines tremtis!“. „Jų nuomone, „Rusijos kareivis niekada nevadavo Estijos! Mums viena okupacija pasi-keitė kita - bent jau vokiečiai neplanavo sunaikinti estų tautą“. „Kol tebėra įteisinti Sovietų Sąjungos ir Rusijos nusikaltimai, ir kol estai kal-tinami fašizmu bei prijautimu nacionalizmui, Estijai nei oku-pacija, nei Antrasis pasaulinis karas nesibaigė“, - pareiškia judėjimas. LRT

PINGA NAFTA

Rugsėjo 14 d. nafta atpigo, nes JAV dolerio kursas susti-prėjo, o naujieną apie sumažė-jusias naftos atsargas nustelbė nemažėjantis nerimas dėl euro zonos ekonomikos būklės.

Spalio mėnesio pristaty-mo termino ateities sandorių „Brent“ naftos kaina sumažėjo 58 centais, iki 111.31 JAV do-lerio už statinę, o JAV lengva nafta atpigo 1.33 JAV dolerio, iki 88.88 JAV dolerio.

Amerikos naftos institutas (API) pranešė, kad praėjusią savaitę JAV lengvos naftos atsargos sumažėjo daugiau nei tikėtasi - 5.1 mln. statinių. „Reuters“ analitikai prognoza-vo 3.1 mln. statinių sumažėji-mą. ELTA

Rusijos ministras pirmininkas Vladimir Putin (viduryje) ir buvęs Vokietijos kancleris Gerhard Schroeder (kairėje), kai V. Putin St. Petersburg mieste paspaudė kompiuterio programoje mygtuką, kuri pradėjo pumpuoti dujas į Vokietiją Baltijos jūros dugnu. Kai dujos užpildys vamzdyną, Rusija jas teiks per „Nord Stream“ bendrovę. Bendrasavininkės yra Rusijos „Gazprom“, Vokietijos, Nyderlandų ir Prancūzijos bendrovės. Pool nuotr.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.

Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.

VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.

Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00.

Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

KAIP JAV LIETUVIAI PRAŠĖ PRIPAŽINTI LIETUVOS VALSTYBĘ

JAV Valstybės departamente 2011 m. rugsėjo 8 d. įvyko JAV ir Baltijos valstybių diplomatinių ryšių atnaujinimo dvidešimtmečiui paminėti priėmimas ir nuotraukų paroda.

Iškilmėse dalyvavo diplomatinio korpuso, JAV Vyriausybės, Kongreso ir lietuvių, latvių ir estų bendruomenių atstovai. Juos pasveikino jungtinis Baltijos choras su daina „Bunda jau Baltija”.

Renginio metu kalbėjęs JAV Valstybės sekretorės pavaduotojas Philip Gordon, pažymėjo, kad JAV su Baltijos valstybėmis sieja tvirti ryšiai, o Baltijos valstybių nepriklausomybių atkūrimas buvo demokratijos pergalė visam pasauliui. Jis padėkojo už bendradarbiavimą ir pareiškė, kad ateityje ryšiai bus dar tampresni.

Istorija byloja, kad JAV buvo lemiantis veiksnys Lietuvos valstybei atkurti. Apie tai liudija 50 metų trukusi JAV politika nepripažinti 1940 m. Sovietų Sąjungos įvykdytos Lietuvos aneksijos.

Amerika visada pareiškėdavo visų trijų Baltijos valstybių, kaip vieno regioninio veiksnio, egzistavimą. Todėl 1998 m. sausio 16-ąją buvo pasirašyta JAV ir Baltijos valstybių partnerystės Chartija - dokumentas, formaliai pabrėžęs ilgalaikio Amerikos dalyvavimo Europoje būtinybę ir įtvirtinęs Baltijos valstybes kaip labai svarbias užtikrinant transatlantinius ryšius. Partnerystės Chartijos dokumento, kurį pasirašė JAV prez. Bill Clinton, Lietuvos prez. Algirdas Brazauskas, Latvijos prez. Guntis Ulmanis ir Estijos prez. Lennart Meri, Baltuosiuose rūmuose stebėjo pilnutėlę salę pasaulio žurnalistų, tarpe jų buvo ir du užsienio lietuvių laikraščių pakviesti atstovai - „Draugo” redaktorė Danutė Bindokienė ir „Lietuvių balso” redaktorius Vytautas Radžius. Pasirašyto Partnerystės Chartijos dokumento originalas saugojamas Washington.

Amerikos lietuviai visada rūpinosi Lietuvos laisve. Po žiauriųjų Kražių skerdynių 1893 m. buvo rengiami mitingai, informuojama amerikiečių spauda, platinamos knygutės apie lietuvių padėtį rusų caro imperijoje. Tam reikalui pirmas Amerikos lietuvių politinis Seimas įvyko 1906 m. vasario 22 d. Philadelphia. Seimas reikalavo, kad Rusijai ir Lietuvai būtų suteiktos konstitucinės asmens, sąžinės, susirinkimų ir spaudos laisvės, kad Lietuvai būtų leista autonomija su Seimu Vilniuje, kad rusai grąžintų visus išvežtus istorinius ir kultūrinius turtus, kad politiniams kaliniams būtų suteikta amnestija.

Kai Amerikos lietuviai pradėjo veikti, kad Lietuva būtų laisva, nebuvo matę Lietuvos vėliavos, todėl atsiklausė to meto mokslo žmonių Lietuvoje, kokios yra vėliavos spalvos, kad ir čia galėtų iškelti savo susirinkimuose ir mitinguose. Lietuviai darbininkai tada Lietuvos laisvės reikalams suaukojo 130 tūkstančių dolerių. Vėliau buvo įsteigta „Lietuvos Vyčių” organizacija, daug padėjusi Lietuvai, kuri ir dabar remia lietuvių tautinius reikalus; jų meilė savo protėvių kraštui stebėtina.

Lietuvos nepriklausomybę paskelbus, prasidėjo platus

QUO VADIS, EUROPA?

Tas, kuris užsimoja įžeisti ir pažeminti mėgaudamasis diktatoriaus jėga, labiausiai pažemina save.

Be abejo, ir tuos išsigandusius, atsiklaupusius prieš ne-prognozuojamą smurtininką.

Matėme visko. Sėjėjas sėjo baimę, o sudygo atmatas pasibjaurėjimas juo pačiu. Galų gale, amžių istorijose iš tos bjaurasties ir vergų sukilimai.

1991 m. sausį Lietuva ne-išsigando ir neatsiklaupė. Mes – ne vergai! Tūkstančiai tada stojo prieš pasibjaurėjamą ke-liančius smurtininkų tankus, ir tankai pralaimėjo.

Net abu Michailai G., kartu sudėti, pasirodė besą menka jėga. Sutręsusi deržava griuvo. Lietuvos garbę atpirkio Loretos ir brolių kraujas.

Nejau dabar baisiau? Kodėl turėtų būti kitaip?

Aišku, negalime Vilniuje kuo nors atpirkti vargšės Austrijos garbės. Tai jos pačios garbingų žmonių užduotis, kuri noks ligi rudens. O iš Zalcburgo jau matome kitokį brolišką gestą.

Smulkūs Vienos išsisukinėtojai, kurie dabar kasdien kilnoja nuo šaligatvio vis kitas pasiteisinimų nuorūkas ir mėgina užsitraukti gaivaus dūmo, atrodys vis prasčiau. Mums nereikia nusigręžti nuo tų, kurie nusigręžę nuo savęs neranda garbingo kelio. Puoselėkime viltį, kad ras (ne dar kokių nuorūkų). Jų negarbę savaime didina smurtininkų pusės džiūgavimai: „Austrijos teismas atmetė

Lietuvos šturmą”. „Mūsų URM’as laimėjo” ir panašūs. Iš tikrųjų pataikavimo ir pavaldumo Rusijos URM’ui keliu nuėjo ne austrų teismas, o Austrijos teisingumo ministerijai priklausanti prokuratūra (vienas itin skubiai drąsus prokuroras).

Visokie raišymai apie 2002 m. ribą, dėl kurios Austrija buvo prašiusi sau išimties, sudūžta į Europos Komisijos išaiškinimą, kad net Austrijai leidus nevykdyti tarptautinio arešto dėl anksčiau negu 2002 m. įvykdytų nusikaltimų, taisyklą laikytinas oficialiu ekstradicijos prašymu ir vykdytiną pagal valstybių narių solidarumo ir abipusio pasitikėjimo principą. Niekio panašaus Austrijos vyriausybė nejuto ir neparodė. Plepėjimai apie „nepriklausomą” sprendimą subliūkšta žinant, kad jis padarytas tą pačią naktį aktyviai įsijungus Rusijai, o austrams dar nieko ilgo-kai nepranešant Lietuvai. Tai būtent priklausomos, tikriausiai šantažuojamos, vyriausybės elgsena ir sprendimas. Anot šaltinio Rusijos URM’e („Kommersant”) mes austrams išaiškinom, ir jie suprato. Esam patenkinti.

Galėtume reikšti Austrijai daugiau užuojautos, negu pasipiktinimo. Tik tie makaronai – atsiųskite per dvi valandas papildomų duomenų, mat esamo M. Golovatovo nusikalstamų

veiksmų sąrašo (anglų kalba) nepakanka, – kai klausėjas žino, kad po to praneš, rusų ambasadoriui diktuojant – „matote, mums ir toliau neaišku, o dvi valandos pasibaigė” – nieko neprideda moraliniam reikalo vertinimui.

Užtat kyla tolesnių klausimų dėl pačios Europos Sąjungos ir jos narės Austrijos kokybių. Jeigu sieną kirstų asmuo ieškomas dėl dalyvavimo nacių karo nusikaltimuose ir sulaukęs prokuroras jį paleistų, – kadangi tai buvo seniau, negu 2002 metais, – turėtume gražaus triukšmo ne tik iš Izraelio pusės. Bet juridinį precedentą Austrija jau sukūrė. Nacis galėtų skųstis, kad jį diskriminuoja pati A. Hitlerio tėvynė.

Antras mąstymas – iš Vladimir Bukovskij tezės, kad Europos Sąjunga yra Rusijos projektas – kaip surinkti kapitalistines Europos tautas į vieną ūkinę sąjungą be jokių esmingai vienijančių moralės ir teisės principų, o paskui užmesti valdymo tinklą visoms iš karto. Kas galėtų paneigti tokią projektavimo galimybę? – tikrai ne Kremlius.

Jeigu rastųsi norinčių susimąstyti gimtojoje Europoje, tai Austrijos pokštas vertas pamatinių konferencijų apie ES tapatybę. Lietuva galėtų ir turėtų jas inicijuoti? Mes, dar ne visai nusivylusieji Europos Sąjunga.

Europos Parlamento narys
V. Landsbergis

EUROPARLAMENTARŲ REZOLIUCIJA

Rugsėjo 15 d. priimtoje rezoliucijoje Europos Parlamentas reiškia didelį susirūpinimą Baltarusijos žmogaus teisių gynėjo A. Beliackij areštu ir pažymi, kad ES šalių ir Baltarusijos tarpusavio teisinė pagalba neturėtų tarnauti politiniam persekiojimui bei represijoms, praneša Parlamento spaudos tarnyba.

A. Beliackij buvo sulaikytas remiantis informacija apie jo banko sąskaitas, kurią Baltarusijai suteikė Lietuva ir Lenkija, remdamosi abipusės teisinės pagalbos sutartimis.

Susirūpinęs blogėjančia žmogaus teisių gynėjų padėtimi Baltarusijoje, EP ragina nedelsiant ir besąlygiškai paleisti A. Beliackij ir panaikinti jam iškeltus politiškai motyvuotus kaltinimus. Savo ruožtu Parlamentas „pabrėžia, kad ES valstybių narių ir Baltarusijos tarpusavio teisinė pagalba neturėtų tapti politinio persekiojimo ir represijų priemone”.

ELTA

S. Tūbėnas

LIETUVIAI, IŠGELBĖJĘ ŽYDŲ GYVYBĘ

**ZOFIJA SIMOKAITIENĖ (g. 1912)
JUOZAS SIMOKAITIS (1910-1993)**

Mokytoja ir agronomas, Kaunas

**APDOVANOTI PASAULIO TAUTŲ TEISUOLIO ATMINIMO MEDALIU, GARBĖS RAŠTU (1992)
IR ŽUVANČIŲJŲ KRYŽIUMI (1999)**

Gelbėtojai ir išgelbėtieji: iš kairės - Efraimas Leibzonas, Ada Leibzonaitė, Mina Leibzonienė, Zofija Boguslauskienė, Dovydas Leibzonas, Juozas Simokaitis (sūnus), Zofija Simokaitienė ir Juozas Simokaitis (1946).

1943 m. lapkričio mėnesį į Simokaičių butą Kaune užėjo buvusi Zofijos bendradarbė Mina Leibzonienė. Jos vyras Efraimas, trylikos metų duktė Ada ir septynmetis Dovydas buvo įkalinti Kauno gete. Moteris paprašė pagalbos.

Po poros dienų ji atėjo su abiem vaikais. Adą Leibznaitę Juozas Simokaitis išvežė į savo sesers ūkį Kauno rajone. Visiems buvo pasakyta, jog tai tolimesnė giminaite, kuri prižiūrės šeiminkės vaikus. Ada šioje šeimoje išgyveno iki karo pabaigos.

Miną Leibzonienę su Dovydu Simokaitis nuvežė į savo uošviją - Antano

Boguslauskos ūkį Žemaitijoje. Čia, stambiame ūkyje, ji dirbo siuvėja. Tamsiaplaukiui garbaniui Dovydui buvo priskyta nesirodyti svetimiams; berniuko vieta buvo kambarėlyje su mama arba su piemeniu laukuose.

Efraimas Leibzonas kaip specialistas iš geto buvo siunčiamas į kojinių fabriko dažyklą ir jam ėmė grėsti pavojus tik ruošiantis evakuoti getą. Jis pabėgo ir apsigyveno Simokaičių bute kaip šeimos draugas, atvykęs iš Vilniaus krašto. Jo inteligencija, labai taisyklinga kalba nekėlė abejonių Simokaičių šeimos svečiams. Aplinkui gyveno

padorūs žmonės, ir Efraimas Leibzonas laimingai sulaukė karo pabaigos.

Po karo Leibzonų šeima susirinko draugėn ir apsigyveno Kaune.

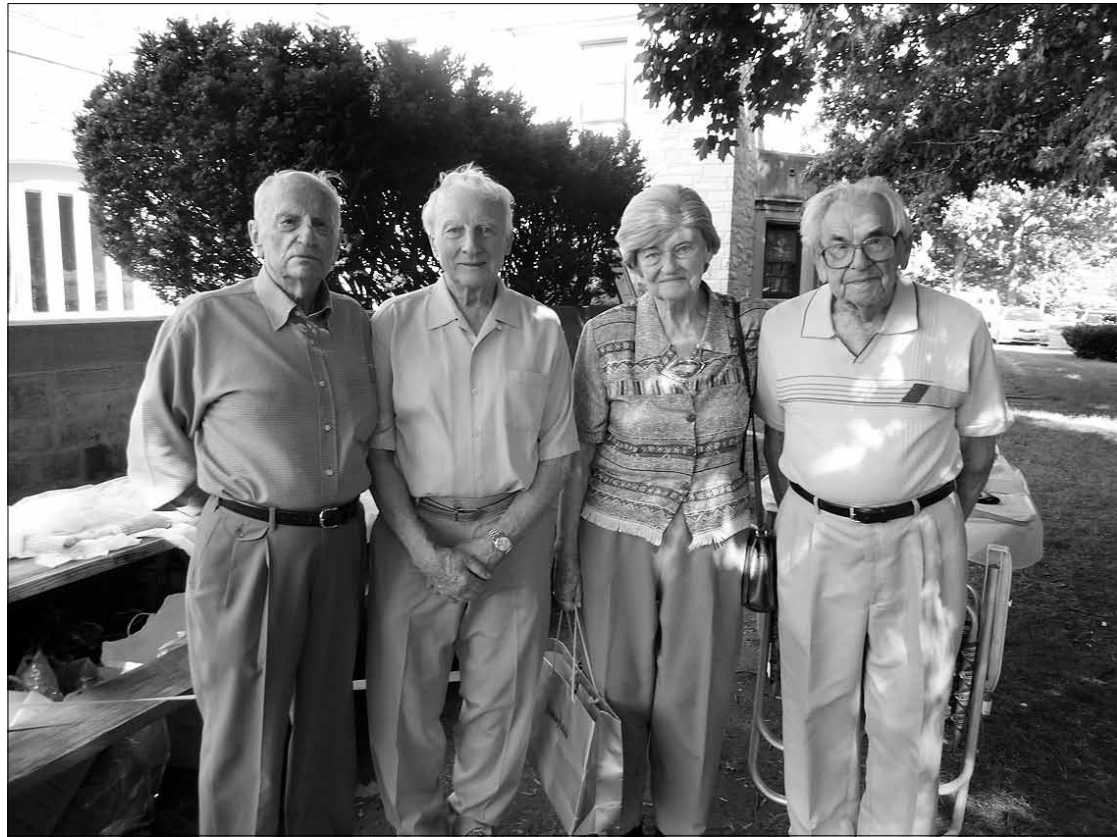
Įvairiai susiklostė gelbėtojų likimai. Juozo Simokaičio sesers šeima, kurioje išsigelbėjo Ada Leibzonaitė, 1948 m. buvo ištremta į Igarką ir grįžo į Lietuvą tik 1958 m.

Zofijos Simokaitienės tėvas Antanas Boguslauskas, kurio ūkyje slapstėsi Mina Leibzonienė ir Dovydas, tuoj po karo buvo areštuotas, nužudytas ir lageryje mirė.

Efraimas ir Mina Leibzonai, Juozas Simokaitis jau išėjo Anapilin.

Ada Leibzonaitė gyvena Izraelyje, Dovydas Leibzonas - Vilniuje. Gelbėtojus su išgelbėtaisiais iki šiol jungia nesavanaudiškos bičiulystės ryšiai.

Iš leidinio „Gyvybę ir duoną nešančios rankos“.

Amerikos Lietuvių Tautinės s-gos Chicagos skyriaus suruoštoje gegužinėje rugpjūčio 21 d. Ateitininkų namų ažuolyne, iš k: Petras Buchas, ALT s-gos valdybos pirm., Jonas Variakojis, valdybos vicepirm. ir nariai Vanda Mažeikienė ir Vaclovas Mažeika.

Jūratės Variakojienės nuotr.

LIETUVOJE R. REAGAN TYRIMŲ CENTRAS

Washington D.C. viešinti Seimo pirmininkė Irena Degutienė, susitikusi su JAV prezidento Ronald Reagan fondo vykdomuoju direktoriumi John Heubusch ir JAV Kongreso nariu David Dreier, aptarė galimybę įsteigti R.Reagan vardo tyrimų centrą Lietuvoje.

„Tokio centro įsteigimas Vilniuje įamžintų a.a. prezidento Ronald Reagan idėjas ir politinius pasiekimus ir užtikrintų jų tęstinumą Rytų Europoje. Turbūt nėra geresnio būdo šio Prezidento atminimui įamžinti“, – pranešime spaudai cituojama I. Degutienė.

I. Degutienė pabrėžė, kad prezidentui R. Reagan Baltijos,

Rytų ir Vidurio Europos regionas buvęs labai svarbus.

„Būtent jo ryžtas nutraukti Šaltąjį karą prisidėjo prie lemiamo istorijos lūžio: žlugus Blogio imperijai buvo atkurta laisvė Rytų Europoje – „Naujoje Europoje“, kuri vėl užėmė savo teisėtą vietą demokratinių tautų bendrijoje“, – sakė I. Degutienė.

Susitikime dalyvavęs R. Reagan fondo vadovas J. Heubusch pabrėžė, kad legendinio JAV prezidento R. Reagan vardo centro įsikūrimas Vilniuje esąs „tik laiko klausimas“. Sutarta šią idėją detalčiau aptarti būsimo D. Dreier vizito į Lietuvą lapkričio mėnesį metu.

ELTA

POPIEŽIUS SMERKIA SMURTĄ, VYKDOMĄ DIEVO VARDU

Popiežius Benediktas XVI pasmerkė smurtą, vykdomą Dievo vardu, ir sakė, kad praėjus dešimtmečiui po Rugsėjo 11-osios įvykių pasaulis dar daug ką gali padaryti, kad ne liktų tų nuoskaudų, dėl kurių rengiami teroristiniai aktai.

„Dar sykį būtina aiškiai pasakyti, kad jokios aplinkybės niekada negali pateisinti terorizmo“, – rašoma popiežiaus laiške, adresuotame New York arkivyskupui Timothy Dolan.

Prisimindamas „brutalių išpuolių“ prieš Jungtines Valstijas Benediktas XVI sakė, kad „tos dienos tragediją dar labiau apsunkina kaltininkų teiginiai, kad šie veikė Dievo vardu“.

ELTA

UŽSIENIO LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ 2012 METŲ PROJEKTŲ ATRANKOS KONKURSAS

Lietuvos užsienio reikalų ministerija skelbia užsienio lietuvių organizacijų 2012 metų projektų atranką ir kviečia teikti projektų paraiškas.

Atrinktiems užsienio lietuvių organizacijų, ugdymo ir kultūros įstaigų projektams, kuriais siekiama įtraukti užsienio lietuvius į Lietuvos politinį, visuomeninį, ekonominį ir kultūrinį gyvenimą, stiprinti bendruomeniškumą, plėtoti lituanistinį švietimą per savaitgalio mokyklų veiklą, puoselėti lietuvišką kultūrą, remti užsienio lietuvių žiniasklaidą, paminėti Lietuvai reikšmingas sukaktis, bus skirta finansinė parama.

Konkursas vykdomas pagal

Užsienio lietuvių organizacijų projektų rėmimo tvarkos aprašą.

Užpildyta projekto paraiškos forma (originalas su parašais) su joje nurodytais priedais **turi būti pateikta iki 2011 m. gruodžio 1 d.** Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamentui (J. Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01511 Vilnius).

Išsami informacija apie Užsienio reikalų ministerijos teikiamą paramą užsienio lietuvių organizacijoms skelbiama ministerijos svetainėje.

LR URM Informacijos ir viešųjų ryšių departamentas, Spaudos ir viešųjų ryšių skyrius

Cleveland Kultūrinių darželių metinėje šventėje „One World Day“ vėliavų parade Lietuvių kultūrinius darželius atstovavo: Edvinas Vaičiškuskas ir Valentina Slehtikovaikė. Komitetas lietuvių darželiuose visus praeinančius svečius per metinę šventę vaišino lietuvišku sūriu. Cleveland Kultūrinių darželių komitetui vadovauja Vytas Matas.

RUGPJŪČIO 3-IOJI: VALSTYBĖS PABAIGA

1940 metų rugpjūtis visiems laikams įeis į istoriją kaip galutinio Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą pabaiga. Vos per septynias savaites - nuo Kremliaus ultimatumo iki liūdnai pagarsėjusios SSRS Aukščiausiosios Tarybos sesijos - nepriklausoma valstybė prarado viską, kas buvo entuziastingai kurta daugiau nei du dešimtmečius.

„Išvykdami į šią kelionę mes, Liaudies Seimo atstovai, galime pasakyti: išvažiuojame parnešti naujai Lietuvai Stalino konstitucijos saulės.“ Šie sovietų emisarų paskirto Lietuvos „prezidento“, lietuviško kvislingo Nr. 1 Justo Paleckio žodžiai, ištarti Kauno geležinkelio stoties perone, pradėjo paskutinį politinio farso veiksmą.

Per septynias savaites iki šios dienos sovietai ir jų kolaborantai, nesulaukdami jokio pasipriešinimo, veikė tiksliai pagal planą. Birželio 14 dieną, Lietuvos vyriausybei nutarus nesipriešinti, į kraštą įvesta sovietų kariuomenė. Po trijų dienų sudaryta Maskvai palanki „liaudies vyriausybė“. Birželio 25 dieną legalizuota ligi tol pogrindyje veikusi Lietuvos komunistų partija (LKP). Liepos 14 dieną surengti rinkimai į vadinamąjį „liaudies seimą“, kuriuose dalyvavo tik nežinia iš kur per vieną naktį išdygusios, o vėliau taip pat paslaptingai pradingusios Darbo sąjungos kandidatai. Dar po savaitės marionetinis parlamentas paskelbė Lietuvoje sovietų valdžią ir priėmė deklaraciją dėl stojimo į SSRS. Beliko paskutinis formalumas - įvykdyti okupantų paskirtų „liaudies atstovų“ valią.

Spektaklis Kremliuje

Taigi liepos 30 dieną Kauno geležinkelio stotyje susirinko kompanija, kurios misija - nuvežti SSRS Aukščiausiąjai Tarybai prašymą priimti Lietuvą į sovietinės imperijos sudėtį. Po mitingo stoties perone ir pompastiškų sutiktuvių Maskvoje dvidešimt Lietuvos „atstovų“ rugpjūčio 3 dieną audringomis ovacijomis buvo pasveikinti Kremliaus suvažiavimų rūmuose.

„Rugpjūčio trečioji diena - Lietuvos Liaudies didžioji šventė“, - rėkia kitą rytą išėjusio dienraščio „Darbo Lietuva“ antraštė. Kitokio požiūrio nėra ir būti negali: visa „buržuazinė“ spauda sunaikinta jau po „liaudies seimo“ rinkimų. Išsamiai nušviesdama posėdžio eigą, „Darbo Lietuva“ rašo: „Posėdis buvo pradėtas paprastai, tačiau jau iš karto visi jautė, kad šioje salėje įvyksta kažkas nepaprasto, kad visi čia esantieji yra liudininkai istorinio įvykio, kad jie yra liudininkai,

kurie mato Lietuvai užtekančią laisvės saulę. Pirmininkas paskelbia dienotvarkę ir praneša, kad bus svarstomas Lietuvos priėmimo Sovietų Sąjungą klausimas. Štai, pagaliau, pasirodo ir mūsų delegacija. Jos priešaky eina su vėliava **dr. Zibert**as. Vėliava raudono aksomo, jos kraštai apsiuvinėti auksiniais kutais, o joje raudona penkiakampė žvaigždė ir veidai tų didžiųjų žmonių, kurių vardais didžiuojasi visas pasaulis, kuriuos žino vaikai ir tėvai nuo Sibiro ligi San Francisko ir nuo karštosios Afrikos ligi šaltojo Ledinuotojo vandenyno. Tai Lenino ir Stalino veidai. Vėliavoje taip pat aukso raidėmis išsiūtas viso pasaulio proletariato šūkis „Visų šalių proletarai, vienykitės!“ Paskui vėliavą eina **draugas Karolis Šumauskas**, kuris neša Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Liaudies Seimo deklaraciją - Lietuvos laisvės atgavimo dokumentą. Deklaracija parašyta raudonai, o ją puošia aukso rėmai ir baltas Stalino bareljefas.”

Pompastikos pilnas ne tik reportažas iš posėdžių salės, bet ir **J. Paleckio** kalba, kurią ištisai spausdina tas pats „Darbo Lietuvos“ numeris. Vadinamasis sovietinės Lietuvos „prezidentas“ negailėjo panegirikos J. Stalinui, vadindamas jį „viso pasaulio darbo žmonių vadu“, „darbo klasės simboliu ir vėliava“ bei panašiais trafaretiniais epitetais. Pakludamas to meto ritualui, savo kalbą J. Paleckis užbaigė serija šūkių, kurių paskutinytis skambėjo taip: „Tegyvuoja išmintingasis vadas, darbo žmonių įkvėpėjas ir išvaduotojas, mūsų didysis draugas Stalinas.“ Suprantama, kad į tokį šūkį Aukščiausiosios Tarybos deputatai atsakė „audringomis, labai ilgomis ovacijomis“.

Su iškalbingojo tautos ištaviko J. Paleckio uolumu ir vaizdingumu labiausiai varžėsi kultūrbolševikų sąjūdžiui priklausę menininkai. „Mes, brangūs draugai, duodame žodį Maskvai, Lenino ir Stalino miestui, kad grįžę nesėdėsime sudėję rankų, kol galutinai nesudaužysime nors ir mažiausio dar užsilikusių buržuazinių šliužų pasipriešinimo. Mes atvešime mūsų šaliai, kaip liaudis reikalavo, didžiojo Stalino

Liaudies Seimo įgaliotosios delegacijos nariai Kremliuje SSRS Aukščiausios Tarybos VII sesijos metu. Maskva 1940 m. rugpjūčio 3 d.

Lietuvos centrinio valstybės archyvo nuotr.

konstitucijos saulę”, - iš SSRS Aukščiausiosios Tarybos tribūnos kalbėjo nuolatinis sovietų ambasados rengtų vakarėlių dalyvis „liaudies poetas“ **Liudas Gira**.

Tačiau bene ryškiausia posėdžio žvaigždė tapo poetė **Salomėja Nėris**, perskaičiusi Maskvos ypatingojo įgaliotinio Lietuvoje Vladimiro Dekanozovo užsakymu parašytą poemą, kurios žodžiai apie tai, kaip „galingi Stalino pečiai laužia vartus į saulę“ sukėlė audringus plojimus.

Suprantama, visas šis spektaklis vyko griežtai laikantis Kremliaus dramaturgų numatyto teksto bei pastabų ir baigėsi taip, kaip ir turėjo baigtis, - SSRS Aukščiausioji Taryba vienbalsiai nutarė priimti Lietuvą į SSRS sudėtį. „Vyriausioji Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjungos Taryba nusprendė patenkinti Lietuvos Liaudies Seimo įgaliotos delegacijos prašymą Lietuvos Tarybų Socialistinę Respubliką priimti visateisiu nariu į Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjungą“, - rimtai ir ramiai skambėjo šitie žodžiai vakar pirmininkaujančio **dr. Andrejevo** lūpose. Dar kelios akimirkos, ir ištisas miškas rankų pakyla aukštyn. Paskui salėje nuaidi plojimai - sveikinimai naujai Socialistinei Tarybų Respublikai ir linkėjimai kloties bendro socialistinio tikslo vardan. Taip Lietuvos valstybės pakasynas aprašo „Darbo Lietuvą“.

Dabar veiksmas persikelia į Kauną ir kitus Lietuvos miestus. Kone visą savaitę spauda mirga nuotraukomis bei pranešimais apie visuotinį liaudies džiūgavimą ir entuziazmą. Visi šie gerai organizuoti mitingai ir vaikštynės turėjo sudaryti įspūdį, kad Lietuva į Sovietų Sąjungą įstojo savo žmonių valia. Tokiame fone buvo galima pradėti galutinį krašto sovietizavimą, pertvarkant visas jo gyvenimo sritis pagal sovietinius standartus. Tačiau šioje vietoje vertėtų trumpam sugrįžti atgal, į liepos mėnesį surengtus „liaudies seimo“ rinkimus.

Į sceną išeina komunistai

Tai, kaip vyko šis rinkimų farsas, į šipulius sudaužė viltis, kad Lietuvoje esą nieko baisaus neįvyko, tik valdžia kiek pasislinkusi kairėn. Sovietų paskirtas Valstybės saugumo departamento direktorius **Antanas Sniečkus** jau buvo patvirtinęs „Priešvalstybinių partijų: tautininkų, voldemarininkų, liaudininkų, krikščionių demokratų, jaunlietuvių, trockininkų, socialdemokratų, eserų, šaulių ir vadovybės likvidavimo planą“, tad rinkimuose nebuvo leista dalyvauti ne tik dešiniams, bet ir A. Smetonos režimui oponavusiems valstiečiams liaudininkams. Oficialiai kandidatus iškėlė per naktį sukurta Darbo sąjunga, o mėginusieji kelti nepriklausomus kandidatus už tai netrukus sumokėjo pačią didžiausią kainą. Nenuostabu, kad tokiomis sąlygomis į Seimą buvo „išrinkti“ visi 79 kandidatai. **Kai kuriose rinkimų apylinkėse už juos atiduoda daugiau balsų, nei buvo rinkėjų.**

Į pirmąjį posėdį paskubomis sulipdytas Liaudies Seimas susirinko jau po savaitės, liepos 21-ąją. Jis paskelbė Lietuvą socialistine sovietų respublika ir priėmė deklaraciją, kurioje prašoma priimti ją į SSRS sudėtį „sąjungine respublika tais pačiais pagrindais, kuriais įeina į SSRS Ukrainos, Baltarusijos ir kitos sąjunginės respublikos“.

Čia reikia pastebėti ir dar vieną svarbų momentą: apie stojimą į SSRS Darbo sąjungos rinkimų programoje nebuvo pasakyta nė žodžio. Taigi, pagal sovietų scenarijų liepos 21-osios nutarimai turėjo būti priimti vykdant mitinguose išsakytus „darbo žmonių“ reikalavimus. Tokie sprendimų priėmimo metodai Sovietų Sąjungoje atsirado įsiviešpatavus J. Stalinui ir išliko iki pat Michail Gorbachiov „perestroikos“. Suprantama, kad tiek už mistinės Darbo sąjungos, tiek už vadinamųjų „darbo žmonių“ nugaros stoėjo negausi, bet Kremliaus

vadovaujama ir remiama Lietuvos komunistų partija. Neatsitiktinai vienas svarbiausių Maskvos ir jos vietinių kolaborantų uždavinių buvo legalizuoti šią politinę jėgą, o vėliau dar ir priskirti jai vadovaujamą vaidmenį.

Kaip jau minėta, komunistų partija Lietuvoje buvo legalizuota birželio 25 dieną. Nereikia nė sakyti, kad prieš priimant tokį sprendimą taip pat vyko „darbo žmonių“ mitingai, kurių dalyviai reikalavo suteikti šiai atvirai antivalstybinei jėgai teisėtos veiklos galimybę.

Lietuvos sovietizacija

Dabar buvo galima žengti kitą žingsnį ir jis buvo žengtas. Liepos mėnesį komunistai jau sudarė daugumą vyriausybės narių, o svarbiausia - ėmė kontroliuoti tokią svarbią struktūrą kaip Vidaus reikalų ministerija (vadovauti Valstybės saugumo departamentui jau anksčiau buvo paskirtas Lietuvos komunistų vadovas Antanas Sniečkus). Tuo metu Vidaus reikalų ministerija, kuriai vadovavo komunistas **Mečislovas Gedvilas**, per trumpą laiką tapo visiškai bolševikine struktūra, nes buvusių jos valdininkų vietas užėmė iš kalėjimų išleisti komunistai. Be abejo, komunistų invazija vyko ir kitose valstybės įstaigose - kaip monografijoje „Lietuva 1940-1990“ nurodo istorikė Nijolė Maslauskienė, iki liepos vidurio Lietuvos valdymo ir administracijos institucijose buvo įdarbinta beveik 400 komunistų.

Ir pagaliau trečiasis, ko gero, svarbiausias Maskvos ėjimas buvo formalus LKP inkorporavimas į Visasąjunginės komunistų partijos (bolševikų) VKP(b) struktūrą. Be abejo, Lietuvos komunistai ir iki tol vykdė Kremliaus instrukcijas, tačiau šiaip ar taip jie turėjo bent jau teorinę galimybę priimti savarankiškus sprendimus. Rugpjūčio 3-iąją SSRS Aukščiausiosios Tarybos priimtas nutarimas inkorporuoti Lietuvą į SSRS

(Nukelta į 6 psl.)

Poetė Salomėja Nėris, 1940 metais atvežusi „Poemą apie Staliną“, dėkoja J. Stalinui Kremliuje už „Lietuvos priėmimą į laimingų tarybinių tautų tarpą“. Šalia J. Stalino ploja V. Molotov.

Lietuvos centrinio valstybės archyvo nuotr.

(Atkelta iš 5 psl.)

RUGPJŪČIO 3...

sudėtį išsprendė ir šią problemą. Nuo spalio mėnesio LKP tapo neatskiriama VKP(b) dalimi, o Kremlius galutinai įgijo galingą visų Lietuvos gyvenimo sričių valdymo svertą. Tokia padėtis išliko iki pat 1989 metų, kai dalis LKP nutarė atsiskirti nuo SSKP. Atsižvelgiant į LKP įtraukimo į VKP(b) istoriją, suprantama, kodėl toks žingsnis sukėlė isterišką Maskvos reakciją. **Taigi, nuo 1940 metų rudens visą realią valdžią Lietuvoje turėjo ne Aukščiausiąja Taryba perkrikštytas Seimas ir ne Vyriausybė, o Maskvos kontroliuojamas LKP CK biuras.** Pasinaudodama faktiškai įteisintu vadovaujančiu partijos vaidmeniu komunistų partija ėmėsi diegti sovietinį modelį visur - nuo valstybės valdymo ir ekonomikos iki dvasinio Lietuvos žmonių gyvenimo. Tačiau tam visų pirma reikėjo perimti ne tik valdžios institucijas, bet ir visą biurokratinį aparatą, diegiant Sovietų Sąjungoje įprastą nomenklatūros sistemą. Kitaip sakant, į visus vadovaujančius postus nuo šiol buvo skiriami tik komunistai. Nuo partijos legalizavimo iki 1940 metų pabaigos tokiuose postuose įsitvirtino beveik pusantro tūkstančio patikimų partijos narių (nekalbant apie pačias partines struktūras). Be abejo, palyginti su visu valdininkijos

sluoksniu, tai buvo tik lašas jūroje, tačiau nedidelį nomenklatūrininkų skaičių visiškai atsivėrė milžiniški jų įgaliojimai ir įtaka.

Taigi, jau rugpjūčio mėnesį, vykdydama Maskvos direktyvas, LKP vadovybė imasi galutinai sovietizuoti politinę krašto sistemą. LKP CK sekretoriaus Kazio Preikšo sudaryta komisija parengia naujos Lietuvos SSR Konstitucijos projektą, kurį Liaudies Seimas rugpjūčio 25 dieną priima kaip pagrindinį įstatymą be menkiausių pataisų. Tiesą sakant, K.Preikšo komisijai teko nesunkus darbas - Konstitucijos projektas buvo tiesiog nusirašytas nuo kitų SSRS respublikų pagrindinių įstatymų. Dabar Lietuva tapo griežtai centralizuotos valstybės dalimi - išlaikydama formalų „socialistinių valstybingumą“ ir teorinę galimybę išstoti iš Sovietų Sąjungos, ji pripažino SSRS įstatymų viršenybę ir perdavė sąjunginei valdžiai visas svarbiausias savo gyvenimo sritis.

Po rugpjūčio 25-osios Lietuvos valdymo sistema niekuo nebesiskyrė nuo sovietinės: buvo panaikinta prezidento institucija, kurią pakeitė Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas, Liaudies Seimas tapo Aukščiausiąja Taryba, o ministrai - liaudies komisarais. Lapkričio mėnesį pagal sovietinius šablonus pertvarkyta krašto savivaldos ir teismų sistema. Spalio 28 dieną

buvo galutinai likviduota ir Lietuvos kariuomenė.

Kaip matome, rudenio pabaigoje Lietuvos valstybingumo nebuvo likę akmens ant akmens. Taip buvo sutrypta ir daug kitų, kiekvieno lietuvių širdžiai artimų dalykų. **Priėmus sovietinę konstituciją, už įstatymų ribų atsidadė Trispalvė ir Tautiška giesmė, jas pakeitė pjautuvu ir kūju paženklintas raudonas audeklas bei „Internacionalas“.** Spalio mėnesį iš kalendoriaus dingo šv. Kalėdos, šv. Velykos, kitos religinės ir tautinės šventės. Nuo šiol lietuviai privalės švęsti Vladimiro Lenino minėjimo dieną, bolševikų perversmo Rusijoje metines, gegužės 1-ąją, Stalino konstitucijos dieną. Valdžia ėmėsi reglamentuoti net kasdienę žmonių kalbą: dar vasarą oficialiai uždraustą kreipinį „ponas“ ar „ponia“ pakeičiant keistai šiame kontekste skambančiu žodžiu „draugas“. Visiškai neatsižvelgiant į geografią, Lietuva buvo „permesta“ ir į kitą laiko juostą: kad Vilniaus Arkikatedros bokšto varpo dūžiai sutaptų su Kremliaus kurantų skambesiu, laikrodžių rodyklės buvo pasuktos valanda į priekį.

Smūgis po smūgio

Lietuvos ūkis buvo pradėtas sovietizuoti gerokai iki rugpjūčio 3-iosios - stambioji pramonė buvo nacionalizuota dar liepos pabaigoje, tad kraštui formaliai tapus SSRS dalimi beliko tik atimti iš savininkų vidutinės įmonės (tuo pat metu ekonomiškai smaugiant mažų įmonių savininkus), suvalstybinti kooperaciją, paskelbti valstybės nuosavybę žemę, paverčiant buvusius jos savininkus valdytojais, turinčiais ribotas teises.

Vėlyvą rudenį sovietai sudavė Lietuvai dar vieną nepaprastai skaudų ekonominį smūgį: lapkričio pabaigoje SSRS Liaudies Komisarų

Tarybos nutarimu krašte greitai lito buvo įvestas rublis. Keturi mėnesiai abi valiutos cirkuliavo drauge - už litus buvo galima įsigyti prekių ir paslaugų, tačiau patekusi į bankų saugyklas lietuviška valiuta iš ten jau nebegriždavo, o kovo pabaigoje litas buvo paskelbtas negaliojančiu. Tai buvo tikrų tikriausia vagystė: nors realiai litas buvo vertas 3-4 rublių, keičiant pinigus už jį buvo mokama vos 90 kapeikų. Tokia situacija buvo naudinga tik atėjūnams iš Rusijos, daugiausia Raudonosios armijos karininkams ir jų žmonoms, šluote šlavusiems parduotuvių lentynas, tuomet dar pilnas jiems neregėtų prekių. Kaip matome, litas išgyveno šiek tiek ilgiau nei rinkos ekonomika paremtas Lietuvos ūkis - centralizuotas planinis jo modelis buvo įvestas 1941 metų pradžioje.

Okupantai gerai suprato, kad vien politinė ar ūkinė aneksija galutinai nepavergs valstybės, jei ši išliks žmonių širdyse. Taigi, tuoj po formalaus Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą lietuvių imtasi perdirbti į „tarybinį žmogų“. Pirmuoju taikiniu

istorijos trumpąjį kursą“, kiekvieno jų žodžio atidžiai klausėsi į vidurines ir aukštąsias mokyklas komandiruoti komsorgai (komjaunimo organizatoriai).

Rugsėjo mėnesį buvo oficialiai įvesta ideologinė spaudos kontrolė ir cenzūra. Šias funkcijas vykdančiai Vyriausiajai literatūros valdybai, trumpai vadinamai Glavlitu, buvo pavesta atrinkti ir sunaikinti arba perkelti į vadinamuosius specialiuosius bibliotekų fondus visą „antikomunistinio, religinio ir abejotino turinio“ literatūrą. Įdomiausia, kad išmetus iš bibliotekų Bernardo Brazdžionio, Antano Vienuolio, Maironio ir kitų lietuvių bei užsienio autorių kūrinius, naujų „socialistinio realizmo“ šedevrų tais metais taip ir neatsirado. Nekūrė ir kitų sričių menininkai. Niekuo nepadėjo nei priekaištai, nei vilionės gerais butais ir dideliais honorarais. Sunku pasakyti, ar tai buvo tylus intelektualų protestas, ar menininkai tiesiog negalėjo persiorientuoti - senos temos uždraustos, o naujų nėra. Labiau tikėtina antroji versija, nes 1940 metų

Deklaraciją dėl Lietuvos priėmimo į SSRS sudėtį pasirašo: (iš kairės į dešinę) M. Gedvilas, A. Venclova, L. Adomaskas, P. Mičiūnas ir P. Cvirka. Kaunas, 1940 m.

tapo mokytojai. Juos perrašyti pradėta rugpjūčio 13 dieną Kaune sušauktame mokytojų suvažiavime. „Jei kas nepabudo, jei kas nenori suprasti, jei kas ir toliau leis liudies priešų, liudies reikalų išdavikų klaidinamas, tam negali būti vietos garbingoje Sovietų Lietuvos mokytojų šeimoje“, - gąsdino susirinkusius pedagogus J.Paleckis. Matyt, okupantų pastumdėlių ne juokais supykde tai, kad **pradėdami suvažiavimą vietoj „Internacionalo“ mokytojai sugiedojo Tautiška giesmę.** Kalbama, kad tuo metu Stalino saulė iš Maskvos parvežęs rašytojas Petras Cvirka iš išgąščio net palindęs po stalu.

Šiaip ar taip, prasidėjus mokslo metams pedagogai patyrė milžinišką spaudimą. Po darbo jie buvo verčiami studijuoti garsųjį „VKP(b)

rudenį nutilo ir tokie nenuilstantys socializmo šaukkliai kaip Petras Cvirka, Liudas Gira ar Antanas Venclova.

Šiaip ar taip, per metus nuo okupacijos iki pirmųjų didžiųjų trėmimų sovietizacija vyko beveik nesulaukdama pasipriešinimo. **Vienintelė išimtis buvo Lietuvos diplomatinis korpusas, aktyviai protestavęs prieš neteisėtus okupantų veiksmus.** Tačiau būdami toli nuo tėvynės ir neturėdami tiesioginio ryšio su krašto visuomene, diplomatai nedaug ką galėjo padaryti. Kaip 1956 metais leidinyje „Į laisvę“ pažymėjo Lietuvos konstitucinės teisės mokslo kūrėjas Mykolas Riomeris, „Lietuva įkrito į Sovietų Sąjungos glėbį lengvai - be aktyvaus ir pasyvaus pasipriešinimo. Įkrito lengviau, nei bolševikai tikėjosi.“

Aras Lukšas, LZ

Grupė Liaudies Seimo atstovų ir įgaliotosios komisijos į Sovietų Sąjungos Aukščiausios Tarybos VII nepaprastąją sesiją narių Kremliuje. Iš kairės: rašytojas P. Cvirka, poetai A. Venclova, L. Gira, S. Nėris ir K. Korsakas. Maskva. 1940 m. rugpjūčio 3 d.

ARCHYVŲ KONFERENCIJA ČIKAGOJE

Archyvų konferencijoje kalbėjo Kent valstybinio universiteto lituanistinės programos vedėjas dr. Viktoras Stankus, kairėje, Lietuvių išeivijos instituto Vytauto Didžiojo universitete mokslo darbuotoja dr. Daiva Dapkutė, viduryje, ir „Dirvos“ laikraščio redaktorius Vytautas Radžius. *Z. Degučio nuotr.*

Dvi dienas - rugsėjo 3 ir 4 dienomis Jaunimo centre, Čikagoje vyko JAV Lietuvių, Bendruomenės Archyvų komiteto ir Lituanistikos tyrimo ir studijų centro surengta konferencija. Joje dalyvavo archyvas turinčios Amerikos lietuvių organizacijos ir Lietuvos valstybės archyvų atstovai.

Konferenciją pradėjo Dalė Lukienė, kuri suruošė šį renginį. Jos teigimu šios konferencijos tikslas suburti žmones, kuriems rūpi JAV užsienio

lietuvių veikla ir jos dokumentų išsaugojimas Lietuvos istorijai.

Pirmasis kalbėjo Lietuvos vyriausias archyvaras **dr. Ramojus Kraujelis**, kuris papasakojo apie Lietuvos valstybės archyvą, kuriame sukaupta įvairi medžiaga iš visos Lietuvos. Archyvai veikia pagal Dokumentų ir archyvų įstatymą. Archyvuose šiuo metu dirba gal 450 žmonių, nors etatų skaičius vis mažinamas. Lietuvos archyvų medžiaga

sudarytų 109 kilometrų tiesia linija, jei bylos būtų išdėstytos viena paskui kitą. Jis pareiškė, kad įmanomas bendradarbiavimas tarp Lietuvos ir užsienio, nes Lietuvos archyvai priima išeivijos archyvus pasirašant sutartis.

Buvo sudarytos 1994 ir 1999 metais dvi sutartys tarp Lietuvos valstybės archyvo ir Lituanistikos tyrimo ir studijų centro Čikagoje. Daug archyvų jau perduota Lietuvos archyvu – 9,055 bylos, 292

kino juostos, 3,311 nuotraukų ir 8,303 garso įrašai.

Dr. R. Kraujelis pasakė, kad Lietuvos archyvas neturi tikslo surinkti užsienio lietuvių archyvus, tačiau juos priima, jei šie yra atiduodami.

Vytauto Didžiojo universitete Kaune 1994 m. buvo įsteigtas Lietuvių išeivijos institutas. Jo fonde yra Broniaus Kviklio biblioteka, Vytauto Kavolio kolekcija, Aleksandro Štromo politinių mokslų archyvas ir S. ir S. Lozoraičių muziejaus fondai. Jau išleista daugiau nei 30 knygų. Visa medžiaga prieinama skaitytojams.

Konferencijoje pranešimus skaitė Amerikos lietuvių kultūros ALKA iš Putnamo, Lituanistikos tyrimų ir studijų centro, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės archyvo, Baltimorės lietuvių namų bibliotekos, Lietuvių skautų sąjungos, Lietuvių Fondo, Amerikos lietuvių tarybos archyvo ir „Draugo“ dienraščio archyvo atstovai-prelegentai.

Paaikškėjo, kad yra bendros problemos — visiems trūksta lėšų, žmonių ir patalpų ne tik JAV, bet ir Lietuvoje. Konferencija visais atžvilgiais buvo naudinga. Paaikškėjo, kad Amerikos Lietuvių tarybos įšsiųstas Genocido archy-

vas Lietuvoje nežinomas. Darbingoje konferencijoje vyravo bendras sutarimas, jog archyvai turi būti saugojami ten, kur jie buvo sukaupti ir kad Lietuvos archyvarų tikslas nėra visko vežti į Lietuvą. Konferencijos metu pateikta daug svarbios ir naudingos informacijos tiek Lietuvos archyvarams, tiek ir Jungtinių Valstijų lietuviams.

Konferencijoje apie valstybės centrinį archyvą pasakojo direktorius **Dalius Žižys**. Archyvas yra Vilniuje dviejuose devynių aukštų pastatuose - pats didžiausias archyvas. Apie Lietuvos Respublikos Užsienio ministerijos archyvą kalbėjo URM ambasadorius ypatingiems reikalams **dr. Vytautas Žalys**. Konferencijos dalyvius nustebinio jo pranešimas, kad Užsienio ministerijos archyvas buvo įsteigtas tik 2009 m. „Lietuva nesugeba išsaugoti savo pagrindinių dokumentų“, - sakė dr. V. Žalys. Pavyzdžiui, pučo Rusijoje metu 1990 m., nežinant kuo jis baigsis, daug dokumentų iš užsienio ministerijos buvo supakuota į maišus ir išvežta, o kur išvežta - nežinia.

Daug vertingų žinių pateikė Kaune įsikūrusio Lietuvių išeivijos instituto atstovės **dr. Daiva Dapkutė** ir **Dalia Kuizininė**. *„Dirvos“ inf.*

DIPLOMATINIŲ SANTYKIŲ DVIDEŠIMTMETIS

Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis rugsėjo 2-4 dienomis „Dainavos“ stovyklavietėje, Michigan valstijoje, vykusiame Šiaurės Amerikos ateitininkų susitikime kalbėjo apie JAV ir Lietuvos santykių būklę ir ateities perspektyvas. Ambasadorius priminė, kad **rugsėjo 6 d. minimas JAV ir Lietuvos atnaujintų diplomatinių santykių dvidešimtmetis**. Ž.Pavilionis pabrėžė, kad dvidešimt intensyvių diplomatinių santykių tarp JAV ir Lietuvos metų patvirtino tvirtą dviejų valstybių ryšį. „Lietuvos aneksijos niekada nepripažinusi JAV ir dabar yra svarbi Lietuvos strateginė partnerė, gerai suprantanti Lietuvos siekius ir iššūkius. Esame tikri, kad Lietuvos ir JAV partnerystė bus ir toliau sėkmingai plėtojama“, - sakė ambasadorius. Jis pabrėžė, kad tarp JAV ir Lietuvos būtina plėtoti ne tik politinę ir

saugumo darbotvarkę, bet ir kultūrinius, mokslo ir švietimo bei ekonominius ryšius.

Ž.Pavilionio nuomone, ypač daug neišnaudoto potencialo turi verslo ir ekonominiai ryšiai, nors tokių ryšių stiprinimo galimybių tarp JAV ir Lietuvos – apstu.

Kaip pavyzdį ambasadorius pateikė savo rugsėjo 2 d. apsilankymą Detroit, kur susitiko su šio miesto jūrų uosto vykdomuoju direktoriumi John Jamian ir kitais Detroit uosto bei miesto plėtros programų vadovais. Susitikimo metu sutarta kitais metais surengti Detroit uosto prekybinę misiją į Klaipėdos jūrų uostą.

Oficialiai diplomatinių santykių atnaujinimo tarp JAV ir Lietuvos bei kitų Baltijos valstybių dvidešimtmetis Washington buvo paminėtas rugsėjo 8 d. Valstybės departamente rengiame priėmime, pavadinimu „Vėl drauge“.

LIETUVIŲ EMIGRANTŲ PĖDSAKŲ IEŠKOS BRAZILIOJE

Istorikas, Vytauto Didžiojo universiteto Išeivijos instituto direktorius profesorius **Egidijus Aleksandravičius** ruošiasi ekspedicijai į tolimąją Braziliją – čia bus ieškoma į šią šalį emigravusių lietuvių

pėdsakų.

Keturių asmenų delegacija į San Paul išskrenda rugsėjo 23-ą. Ekspedicija turėtų trukti apie penkias savaites. Kelionę finansuoja privatūs mecenatai. *LRT*

MIKALOJAUS KONSTANTINO ČIURLIONIO ĮTAKA

Š. m. rugsėjo 4 d., Cleveland, „Gintaro“ restorane įvyko dailininko-kompozitoriaus Mikalojaus Konstantino Čiurlionio įtakos Jungtinėse Amerikos Valstijose apžvalga. Apie šio kompozitoriaus įtaką JAV kalbėjo Northern Kentucky universiteto prof. Vance Wolverton, kuris yra labai gerai susipažinęs su Baltijos valstybių chorine muzika. Šioje srityje jis turi didelį patyrimą, įvertintą užtarnautais mokslo titulaus.

Ši popietė buvo artimas, betarpiškas pabendravimas su buvusiais „Čiurlionio“ nariais. Profesorius paaikškino, kad šiam tikslui jis pasirinko Cleveland todėl, kad čia jis gavo daug vertingos informacijos ir buvo šiltai priimtas, pridurdamas, kad, kituose miestuose, ieškodamas žinių, jis „atsimušė į mūrinę sieną“.

Pagrindiniai jo kalbos momentai buvo įrašyti ekrane, kuriame taip pat girdėjosi kai kurių „Čiurlionio“ ansamblio giesmių ir dainų ištraukos. Profesorius apžvelgė „Čiurlionio“ ansamblio gimimą Lietuvoje, vadovaujant muz. Alfonsui Mikulskiui, ansamblio atgimimą Cleveland, Ohio, pagrindinius ansamblio koncertus bei paskutinį jo pasirodymą Lietuvoje po muz.

Kalba muzikos prof. Vance Wolverton.

Donato Nasvyčio nuotr.

Alfonso Mikulskio mirties. Kalbėtojas citavo nemažai buvusių čiurlioniečių pasisakymų, ką reiškė būti šio ansamblio nariu/nare, pabrėždamas „Čiurlionio“ ansamblio svarbą. Už nuoširdų priėmimą ir paramą Cleveland, prof. Wolverton padėkojo buvusiam „Čiurlionio“ ansamblio pirm. Vladui Plečkaičiui ir ansamblietei Violetai Žilionytei-Leger, įteikdamas jiems po dovanėlę. Apžvalgą užbaigus, buvo numatyta pagroti kompaktinė plokštelė su

„Čiurlionio“ ansamblio daina „Namo, broliukai“, kurią ansamblis, be išimties, dainuodavo kiekvieno koncerto pabaigoje, tačiau dėl techninių restorano aparatūros sutrikimų, to padaryti nepavyko. Ši įžvalgi kalba buvo profesorius Wolverton paskutinė prieš jam išvykstant rugsėjo mėn. į Vilniuje įvyksiantį simpoziumą apie Mikalojų Konstantiną Čiurlionį. Šioje popietėje dalyvavo maždaug 50 asmenų.

Algirdas V. Matulionis

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos ambasadoje Paryžiuje rugsėjo 15 dieną įvyko Lietuvos garbės konsulų pasitarimas, kurio metu atidaryta nepriklausomos Lietuvos dailės kūrinių paroda. Lietuvos ambasadorė Prancūzijoje Jolanta Balčiūnienė sveikinimo kalboje padėkojo garbės konsulams už jų ilgametį darbą garsinant Lietuvą bei vylėsi, kad bendras darbas ateityje tik stiprės. Renginyje dalyvavę garbės konsulai pristatė savo šių metų veiklos rezultatus, aptarė ateities planų gaires artėjant Lietuvos pirmininkavimui Europos Sąjungos Tarybai 2013 m. Susitikimo metu vyko Lietuvos dailės kūrinių ekspozicija, kurią ambasada Paryžiuje perdavė Lietuvos dailės muziejus.

Devyniolikos paveikslų kolekcijoje - vyresniosios kartos dailininkų Antano Žmuidzinavičiaus, Petro Kalpoko, Kazio Šimonio, grupuotės „Ars“ narių Adomo Galdiko, Antano Gudaičio, Viktoro Vizgirdos, konstruktyvisto Vytauto Kairiūkščio bei „Nepriklausomųjų“ atstovų Leonardo Kazoko ir Povilo Puizino darbai. Šiais metais tai jau antras Lietuvos ambasados Prancūzijoje ir Lietuvos dailės muziejaus kartu rengiamas projektas – pavasarį nuspręsta 2013 m. Lietuvoje atidaryti parodą iš Luvro muziejaus fondų. Lietuvos garbės konsulai Prancūzijoje veikia penkiuose šalies regionuose, taipogi Monake bei Maroke.

Lietuvos ambasadorius Žygimantas Pavilionis Meksike rugpjūčio 12 dieną įteikė skiriamuosius raštus Meksikos prezidentui Felip Calderon bei perdavė jam Lietuvos prezidentės Dalios Grybauskaitės kvietimą apsilankyti Lietuvoje. Ambasadorius pasveikino Meksikos prezidentą su abiejų šalių atkurtų diplomatinio santykių dvidešimtmečiu, akcentavo Lietuvą ir Meksiką siejančių kovų už laisvę, demokratiją bei žmonių gerovę patirtį, taipogi Meksikos vadovo indėlį į šių principų puoselėjimą. Ambasadoriaus teigimu, F.Calderon vizitas Lietuvoje leistų sustiprinti šią vertybinę sąjungą tarp abiejų šalių, tai taip pat taptų galimybe užmegzti aktyvesnius verslo ryšius tarp Meksikos ir Lietuvos bei platesnio Baltijos jūros regiono.

Vizito metu Ž.Pavilionis pažymėjo Meksikos paramą dvejus metus trukusiam Lietuvos pirmininkavimui Demokratijų bendrijai, priminė, kad Meksikos senatorė Adrianna Gonzalez yra viena aktyviausių Demokratijų bendrijos Parlamentinio forumo narių. Meksikos prezidentas patvirtino ketinantis apsilankyti Lietuvoje bei kitose Baltijos jūros regiono šalyse, pagyrė Lietuvos pirmininkavimą Demokratijų bendrijai, taip pat domėjosi atsigauančios Lietuvos ekonomikos perspektyvomis, energetinės nepriklausomybės siekiais, santykiais su kaimyninėmis šalimis, demokratijos sklaida regione bei būsimu Lietuvos pirmininkavimu Europos Sąjungos Tarybai. Ž.Pavilionis tapo penktuoju Lietuvos ambasadoriumi Meksikai. Jis reziduoja Washingtone. Lietuvos ir Meksikos diplomatiniai santykiai atkurti 1991 m. lapkričio 5 d. Šiuo metu Meksika yra vienuolikta pagal sukuriama BVP dydį ekonomika pasaulyje.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis pasveikino aktyvų Brazilijos lietuvių bendruomenės veikėją, lietuvių kalbos ir tradicijų puoselėtoją šioje Pietų Amerikos valstybėje **Juožą Jurgilą** su garbingu šimto metų jubiliejumi.

Punsko valsčiuje nukabinti vandalų išniekinti vietovių pavadinimai lenkų ir lietuvių kalbomis. Vietos valdžia sako nežinanti, ar juos grąžins. Lenkijos lietuvių bendruomenės vadovė teigia nerekomenduosianti jas pakabinti atgal, esą bendruomenė nenori būti painiojama į Varšuvos ir Vilniaus konfliktą dėl lenkų tautinės mažumos padėties Lietuvoje. Lenkijos vėliavos spalvomis – raudona ir balta iki šiol nenustatyti vandalai praėjusį mėnesį užtepė lietuviškus užrašus ant 28 vietovių pavadinimų lentelių.

Lenkijos lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkės Irenos Gasperavičiūtės teigimu, lentelių pakabinimas naudingas nebuvo. „Tuo pačiu metu, kai buvo priimtas įstatymas leidžiantis pakabinti lentutes, **buvo uždaromos trys lietuviškos mokyklos Seinų krašte**“, – kalbėjo I. Gasperavičiūtė. Jos nuomone, sprendimu kabinti šias lenteles nebuvo siekiama pagerinti Lenkijos lietuvių situaciją. Tai, anot jos, tebuvo tam tikrų politikų žaidimas. Dabar jo rezultatu gali tapti dar dvejų lietuviškų mokyklų uždarymas.

LRT, ELTA, LR URM

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LAIMANČIOJE JŲ SĄJUNGOS LIETUVOS GARBĖS KONSULŲ PASITARIKAS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

Už ką kelia šampano taures paskutinis Europos diktatorius A. Lukašenka ir du pagrindiniai Lietuvos užsienio politikos strategai – prezidentė D. Grybauskaitė ir užsienio reikalų ministras A. Ažubalis? *veidas.lt*

TIKRASIS DRAUGYSTĖS SU A.LUKAŠENKA IR RUSIJA ARCHITEKTAS?

Politika Baltarusijos atžvilgiu, kuria buvo siekiama įtikti autoritariniam Aleksandr Lukašenka režimui, yra buvusio užsienio reikalų (UR) ministro Vygaudo Ušacko kūrinys, kurį jis dabar pats aršiai peikia. Be to, V. Ušackas dėl jo iš esmės prorusiškų ir politinių iniciatyvų buvo kritikuojamas ne tik Lietuvos parlamentarų, bet ir aukšto rango Europos Komisijos pareigūnų. Tikėtina, kad prezidentė Dalia Grybauskaitė turėjo rimtą pagrindą atstatydinti V.Ušacką.

Iš užsienio reikalų ministro pareigų atstatydinus V. Ušacką, viešojoje erdvėje buvo spekuliuojama, esą su Rusija ir Baltarusija flirtuojanti prezidentė Dalia Grybauskaitė dėl neva nepaaiškinamų priežasčių „susidorojo“ su patriotišku „vakarietišku“ ministru. Tačiau ima aiškėti, kad toks V. Ušacko įvaizdis nebūtinai atitinka tikrovę, o ministrą atstatydinusi prezidentė galėjo turėti tikrai svarių priežasčių.

2009 m. rugsėjo 22 d. grupė Seimo Užsienio reikalų komiteto narių nusiuntė kreipimąsi Ministrui pirmininkui Andriui Kubiliui, kuriame atkreipiamas dėmesys į ydingus užsienio reikalų ministro inicijuojamos Rytų politikos ypatumus. Pasak dokumentą pasirašiusių parlamentarų, V. Ušackui būnant ministru, Lietuva pirmą kartą buvo sukritikuota Europos Komisijos pareigūnų už vienašališką pastangą kartu su Lenkija smarkiai liberalizuoti vizų režimą Karaliaučiaus srities gyventojams. Šio liberalizavimo siekė Rusijos valdžia.

Anot kreipimosi autorių, reaguodamas į Valstybės saugumo departamento (VSD) pateiktas neigiamas išvadas dėl vizų režimo liberalizavimo, V. Ušackas tvirtinęs, jog VSD paprasčiausiai siekė šitokiu būdu pasididinti finansavimą iš valstybės biudžeto.

Dokumente, be kita ko, minima Gruzijos parlamento užsienio reikalų komiteto pirmininko kritika Lietuvos užsienio politikos atžvilgiu. Aukšto Gruzijos politiko teigimu, Lietuva, anksčiau aktyviai kėlusius Rusijos agresyviai spaudžiamų Rytų Europos valstybių problemas ES lygiu, V. Ušackui tapus ministru nutilo ir atsisakė ankstesnės Rusiją erzinusios politikos.

Rugpjūčio mėnesį dabar Europos Sąjungos (ES) ambasadorius Afganistane V. Ušackas, komentuodamas žmogaus teisių gynėjo Alesio Beliačio banko duomenų perdavimą Minskui, prakalbo apie Lietuvos užsienio politikos trūkumus. Naujienų agentūroms jis sakė: „Manau, kad tai galėjo įvykti ne tik dėl budrumo stokos, bet ir dėl aiškos užsienio politikos trūkumo, kuris sudaro galimybes technokratiniais sprendimais priimti neatsižvelgiant į tai, kad mūsų kaimyninėje šalyje nėra įstatymo viršenybės, o realiai egzistuoja represinis režimas”.

Tai papiktino Lietuvos diplomatus. Nenorėjęs būti įvardytas aukšto rango diplomatas Lietuvos žurnalistams sakė, jog V. Ušackas, tapęs UR ministru, pasinaudojęs taupymo šūkiu **drastiškai** apribojo paramą, kurią URM anksčiau teikdavo Baltarusijos demokratiniams jėgoms. „Jis dėjo pastangas atverti naują puslapį santykiuose su Baltarusijos režimu. Pirmasis to režimo atstovo vizitas Lietuvoje buvo parengtas jo (V. Ušacko) rankomis. Tai buvo jo idėja. Jis ją pristatė šalies vadovei, manau, neatkreipdamas jos dėmesio į tarptautinius ir vidaus šio žingsnio pavojus”, - tvirtino pareigūnas.

V. Ušackas visą laiką bandė ieškoti politinio užnugario: „Jis bandė tą užnugarį susikurti, dirbdamas su Algirdu Brazausku, vėliau – su Viktoru Uspaskichu, kuris buvo jį paskelbęs savo ministru, paskui

– su liberalais ir galiausiai – su konservatoriais”.

Ministro V. Ušacko atrama buvo tapę didžiojo verslo atstovai: „Pramonininkų konfederacija jį konsultuodavo telefonu, darė jam reklamą žiniasklaidoje, pokalbiuose su politikais reikšdavo nuomonę, kad V. Ušackas – geriausias kandidatas į užsienio reikalų ministrus. Užsienio politikos posūkį Baltarusijos atžvilgiu nulėmė oligarchai, kuriems tai buvo pasipelnymo šaltinis”.

Buvo stabdoma veikla, nukreipta į Sausio 13-osios ir Medininkų žudynių kaltininkų išaiškinimą, dangstantis santykių su Maskva nebloginimo pretekstu. „Dabar rašome karčius vaisius. Ankstesnis kryptingas darbas visose sostinėse ir institucijose buvo pristabdytas, o tokios ylos anksčiau ar vėliau išlenda iš maišo”.

Peikė ankstesnę Rytų politiką

Dabar, anot diplomato, V. Ušackas, būdamas Afganistane, kritikuoja Lietuvos užsienio politikos vadovus, kurie mėgina atitaisyti kaip tik jo padarytas klaidas. „Tai juokinga ir koktu. Reikia įsidėmėti žmones, kurie išduoda užsienio politikos principus dėl asmeninės šlovės, karjeros ir paramos pinigų”, - sakė pašnekovas.

Tėvynės sąjungos vadovybei teiktame memorandume, anot diplomato, V. Ušackas prieš pat tapdamas ministru rašė, kad **reikia atsikratyti „senos landsberginės politikos” ir tapti moderniems.** Peršamas modernumas buvo aiškinamas kaip pragmatiškumas santykiuose su Rusija. Dar 2008 metų balandį Vilnius, blokavęs Rusijos ir ES derybas, iškėlė keturis reikalavimus būsimai Rusijos ir ES sutarčiai. Lietuva pasiūlė su derybų mandatu, be kita ko, susieti deklaracijas dėl įšaldytų konfliktų Gruzijoje

(Nukelta į 9 psl.)

LIETUVAITEI ŠV. JERONIMO PREMIJA

Šv. Jeronimo premija skiriama už profesionaliai, meniškai į užsienio kalbą išverstus kūrinius ir lietuvių literatūros populiarinimą užsienyje. E. Novickas gimė išeivių šeimoje Čikagoje. Šiuo metu yra laisva vertėja ir redaktorė. 2005 metais debiutavusi Vytauto Martinkaus straipsnio apie Czesławą Miłoszą vertimu, E. Novickas ėmėsi grožinės literatūros vertimų - publikavo Alfonso Nykos-Niliūno poezijos tekstus žurnale „Lituanus“, išvertė Icchoko Mero novelę „Prie kiosko, paplūdimyje“, K. Borutos „Baltaragio malūną“, R. Gavelio „Vilniaus pokerį“. Pastarasis romanas, išleistas leidyklos „Open Letter“, 2010-aisiais atsidūrė 25 geriausių metų verstinių knygų sąrašė, kurį kasmet sudaro asociacija „Three percent“. R. Gavelio romanas pasirodė didesniu nei įprasta tiražu, informacija apie jį skelbta tinklalapiuose „Guardian“, „Independent“.

E. Novickas taip pat yra išvertusi J. Kunčino romaną „Tūla“ (dar neišleistas), publikavo straipsnių apie savo verstų autorių bei

Juozo Erlicko kūrybą, nagrinėjo Danieliaus Kleino „Grammatica Litvanica“ atsiradimo istoriją. Šiuo metu E. Novickas dirba prie Petro Cvirkos romano „Frank Kruk“ ir Giedros Radvilavičiūtės esė knygos. LŽ pakalbino šiųmetę Šv. Jeronimo premijos laureatę Elizabeth Novickas.

Viskas per K. Borutą

- Papasakokite apie savo tėvus. Koks buvo jų ryšys su literatūra jūsų vaikystėje?

- Tėvai su literatūra nebuvo tiesiogiai susiję. Tačiau namie gyvenome tarp knygų. Tėvas prašydavo mūsų padėklamuoti poezijos. Už tai duodavo dešimt dolerių (juokiasi). Jis mėgo literatūrą. Turiu jo knygą - Rainerio Maria Rilke's eilėraščius - kurią vis skaitydavo vonioje. Matyti, kad daug kartų: gerokai aprinta, pakeistu viršeliu. Tėvas skaitydavo ir rusiškai, ir vokiškai, ir lenkiškai.

Šeima laikėsi netradicinio požiūrio. Visi išeiviai, palikę Lietuvą po Antrojo pasaulinio karo, svajojo į ją grįžti, jautėsi tremtiniais. O tėvui buvo vis vien, kur gyventi. Jei -

Jungtinės Valstijos, tai geriau, kad vaikai augtų kalbėdami angliškai. Žodžiu, gyvenau amerikietiškoje aplinkoje. Vaikystėje, prisimenu, mama daug kalbėjo lietuviškai, todėl šiokių tokių kalbos pagrindus turėjau. Žinojau, ką reiškia „sėdėk!“ (juokiasi). Kai iš Čikagos persikėlėme gyventi į Evanstoną, aplinkui nebuvo nė vieno lietuvio, ir mama pradėjo kalbėti angliškai. Jautėmės esą lietuviai, tačiau neturėjome poreikio kalbėti lietuvių kalba. Studijų laikais Urbanoje irgi nesutikau nė vieno lietuvio. Ištekėjau už amerikiečio, persikėlėme gyventi į Ilinojaus valstijos sostinę Springfieldą. Išauginau sūnų Henriką, dirbau laikraštelyje.

- Regis, prie vertėjos profesijos artėjote pamažu. Kaip tai vyko?

- Urbanos universitete baigiau kūrybinio rašymo specialybę, tada senoviškai vadintą retoriką. Mama man buvo nupirkusi Rimvydo Šilbajorio knygą anglų kalba apie lietuvių poetus. Leidinys mane tiesiog pagavo, užsimaniau pramokti lietuvių kalbos ir pradėti versti. Bet nebuvo kaip. O ir išgyventi, užsidirbti pinigų reikėjo. Būti tik rašy-

Šiuo metu yra laisva vertėja ir redaktorė Elizabeth Novickas.

toja Amerikoje labai sunku. Todėl dirbau laikraščiuose Čikagoje ir Springfilde.

- Iš pradžių išvertėte V. Martinkaus straipsnį apie Cz. Miłoszą. Kodėl jis jus taip sudomino?

- Tai buvo pirmasis publikuotas vertimas. Verčiau jau ir anksčiau. Lankantis Lietuvoje, pusbrolis padovanojo K. Borutos „Baltaragio malūną“. Man jis taip patiko,

jog užsimaniau išversti, kad ir sūnus galėtų skaityti. Viskas prasidėjo nuo K. Borutos. O kai V. Martinkus lankėsi Čikagoje ir skaitė savo kūrybą, profesorė Violeta Kelertienė paprašė manęs skubiai išversti rašinį ir publikavo jį žurnale „Lituanus“. Pas V. Kelertienę yra lankęsi daug rašytojų iš Lietuvos, buvo labai smagu su jais susipažinti. (*Sutrupinta*)

Mindaugas Klusas

(Atkelta iš 8 psl.)

TIKRASIS...

ir Moldovoje sprendimo, dėl bendradarbiavimo tiriant Sausio 13-osios įvykių bei Medininkų žudynių bylas. Briuseliui sutikus paisyti Lietuvos reikalavimų, mūsų šalies atstovai turėjo galimybę juos nuolat priminti Europos Komisijai ir derybomis su Rusija užsiimančioms struktūroms. **Tačiau, atėjus URM vadovauti V. Ušackui ir šiam paskelbus apie „naują puslapį santykiuose su Rusija“, bendradarbiavimo tiriant Sausio 13-osios įvykių bei Medininkų žudynių bylas klausimas buvo sąmoningai apeinamas.**

Aukštą postą prezidento Valdo Adamkaus patarėjų korpusė užėmęs pareigūnas patvirtino matęs V. Ušacko siųstą memorandumą, kuriame kalbėta apie esą netinkamą ankstesnę Rytų politiką ir santykių su Rusija gerinimą. Pasak diplomatinį darbą šiuo metu dirbančio pareigūno, V. Ušackas ragino liautis „deginusis ant laiptų, apsipilant benzinu“ santykiuose su Rusija. Paklaustas apie memorandumą V. Ušackas patikslino, jog tai greičiausiai buvo dokumentas, rašytas rengiant Vyriausybės programą. „Buvome save įvarę į kampą. Turėjome atkurti savo reputaciją Europos Sąjungoje, parodyti, kad sugebame bendrauti su Rusija be šūkavimų“. Cituotų žodžių apie „apsipyliną ben-

zinu ir susideginimą ant laiptų“ V. Ušackas tvirtino neprisimeinąs. „Tai neatspindi nei mano retorikos, nei mano požiūrio“, - aiškino diplomatas.

V. Ušackas: A. Lukašenkos vizitą inicijavo pramonininkai

V. Ušackas patvirtino, kad A. Lukašenkos kvietimas į Lietuvą „buvo visų pirmą Lietuvos pramoninkų idėja“. Jo žodžiais, „kadangi tuo metu buvo atšilimo santykiuose su kaimynais laikotarpis ir buvo išrinkta Lietuvos Respublikos prezidentė, ieškojome būdų, kaip galėtų įvykti pirmasis kontaktas tarp jos ir prezidento A. Lukašenkos. Tada ir buvo suderintas jo apsilankymas Lietuvoje rengtoje baltarusių pramonės parodoje ir susitikimas su prezidentu“.

Paklaustas, ar būtent jis pasiūlė prezidentei Daliai Grybauskaitei susitikti su A. Lukašenka, V. Ušackas teigė: „Nenoriu sakyti, kad tai aš pasiūliau. Sprendimai buvo priimami kolektyviai“. Kas buvo sprendimus priimančiam „kolektyvė“, išskyrus jį patį, buvęs užsienio reikalų ministras netikslino. V. Ušackas atmetė priekaištus dėl Sausio 13-osios ir Medininkų žudynių kaltininkų, kurių išaiškinimo klausimas esą stabdytas jo vadovavimo ministerijai laikais dangstantis santykių su Maskva nebloginimo pretekstu. „Sakiau, kad reikia kalbėtis su Rusija ne deklaracijomis – noriu,

kad jūs tai pažymėtumėte – o vadovaujantis mūsų pragmatiniais interesais, tarp jų ir istorinio teisingumo pripažinimu“, - tvirtino V. Ušackas. Teiginys, kad Sausio 13-osios ir Medininkų bylos klausimai jo vadovavimo URM laikais buvo stumiami į šoną, V. Ušackas pavadino šmeižtu. „Kuris diplomatas taip sakė? Tegu aiškiai įvardija pavyzdžius“, - piktinosi buvęs ministras.

Savo ruožtu ir buvęs V. Adamkaus patarėjas, ir V. Ušacko politinę laikyseną kritikavęs diplomatas siūlė paprasčiausiai pasidomėti, kiek kartų Lietuvos atstovai ES lygiu nuo 2008 m. pabaigos, kai V. Ušackas tapo užsienio reikalų ministru, kėlė klausimus dėl Lietuvos reikalavimo Rusijai bendradarbiauti su ES Sausio 13-osios ir Medininkų žudynių bylose. Jų teigimu, Lietuva iš esmės liovusi rodžiusi bet kokią iniciatyvą šiuo jautriu klausimu.

Diplomato manymu, prezidentės D. Grybauskaitės sprendimas atstatyti V. Ušacką iš užsienio reikalų ministro posto iš dalies galėjo būti nulemtas minėtos eksministro elgsenos, mąstysenos ir karjerizmo. Jo žodžiais, vien tam, kad įtikytų premjerui Andriui Kubiliui, V. Ušackas puolė drastiškai karpyti jo vadovaujamos ministerijos išteklis. Kai kurios Lietuvos ambasados, jo teigimu, buvo apkarpytos iki 50 proc.

Prieš 2008 m. Seimo rin-

kimus Tėvynės sąjunga buvo išplatinusi išsamų dokumentą, pavadintą „Rusijos sulaikymo strategija“. Kai V. Ušackas prakalbo apie „naują puslapį santykiuose su Rusija“, apžvalgininkai ir ekspertai stebėjosi – kaip naujas pragmatiškų santykių puslapis dera su skelbtu „Rusijos sulaikymu“.

Po priverstinio pasitraukimo iš užsienio reikalų ministro posto V. Ušackas įstojo į valdančiąją konservatorių-krikdemų partiją. „Tikėdamas geresne Lietuva ir norėdamas prisidėti prie jos kūrimo, nusprendžiau prisijungti prie aiškia mūsų krašto viziją turinčios partijos, kuri yra vertybiškai artimiausia mano įsitikinimams“, - aiškino buvęs ministras.

Politologai: kritika dėl karjerizmo ir Baltarusijos – pagrįsta

Rytų Europos studijų centro ekspertas Vytis Jurkonis pripažino, kad V. Ušacko laikų politika Baltarusijos atžvilgiu absoliučiai nepasiteisino. „Visos Lietuvos dėtos bendradarbiavimo pastangos, taip pat viltys, kad būsime vedantieji dialoge su A. Lukašenka, manau, buvo absoliučiai nepamatuotos politikos išraiška. Nes nebuvo jokių akivaizdžių faktų, galėjusių liudyti, kad A. Lukašenka yra linkęs bendradarbiauti. Jis numetė mums jauką, ant kurio pasimovėme. Dialogas nepasiteisino“, - pažymėjo politologas.

Savo ruožtu Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto dėstytojas Mindaugas Jurkynas V. Ušacko politiką apibūdino pirmiausia kaip „viešuosius ryšius, taip pat ir jo asmeninius viešuosius ryšius“. Tai, kuo užsiima buvęs ministras, M. Jurkyno nuomone, yra panašu į prezidento rinkimų kampaniją, kurią šis jau seniai pradėjęs.

Šie politologų apibūdinimai patvirtina diplomato žodžius apie V. Ušacko užsienio politiką ir jo asmenines savybes – karjerizmą, šlovės siekimą. Pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją, pagrindinius užsienio politikos klausimus sprendžia ir kartu su Vyriausybe užsienio politiką vykdo prezidentas. Užsienio reikalų ministro pareigas V. Ušackas ėjo 2008 gruodžio iki 2010 metų sausio. Šio posto jis neteko, kai prezidentė Dalia Grybauskaitė išreiškė nepasitenkinimą jo darbu ir informavo premjerą A. Kubilių nebesitikinti V. Ušacku. Netrukus po to jis buvo paskirtas Europos Sąjungos ambasadoriumi Afganistane. Premjeras A. Kubilius, skirdamas V. Ušacką ministru, nesiskaitė su dalies savo partijos bendražygių nuomone. Įsižiebus nesutarimams tarp ministro ir prezidentės, jis atkakliai gynė V. Ušacką ir stengėsi iki paskutinės akimirkos, kad šis išliktų savo poste.

Vladimiras Laučius, veidas.lt

SU „KLASIKA” - Į PIRMAJĄ LIETUVOS SOSTINĘ

Senovinės technikos klubas „Klasika” kiekvienais metais rengia išpūdingas istorinės technikos šventes gimtuosiuose Biržuose. Šiemet sulaužėme tradiciją, pasirinkdami senąją Lietuvos sostinę Kernavę. Kaip mums sėkėsi, sužinosite perskaitę „Biržiečių žodžio” redaktorės Janinos Bagdonienės išpūdžius. Daugiau informacijos apie „Klasikos” praėjusius ir būsimus renginius rasite mūsų tinklalapyje: www.klasika.us Priminsiu, kad Senovinės technikos klubas „Klasika” yra ne pelno siekianti organizacija, išsilaikanti tik iš rėmėjų aukų. Taigi, jeigu norite ir galite mus paremti, rašykite: klubas@klasika.us, arba skambinkite tel. 773-619-6802

Egidijus Einoris

Kelionė su „Klasika” į pirmąją Lietuvos sostinę Kernavę prasideda gerokai anksčiau, nei ateina kelionės diena. Iš JAV atostogų grįžęs ir kaip įprasta senovinės technikos klubui didžiąją dalį atostogų Lietuvoje skiriantis „Klasikos” prezidentas Egidijus Einoris pasiūlo: surenkime senosios technikos fotografijų konkursą. Jo laimėtojo lauks netradicinis prizas: su klubu keliauti į Kernavę, į tradicines gyvosios archeologijos dienas, kurių metu Biržų „Klasika” organizuos senovinės technikos parodą ir parodą Širvintose ir Kernavėje.

Į Kernavę „Biržiečių žodis” keliauja kartu su „Klasika” ir fotografijų konkurso laimėtoja Jurgita Čeponienė bei jos šeima. Išsiruošiamie šeštadienio paryčiais: laukia ilgas kelias. Prie Pabiržės renkasi būsimi žygio dalyviai. Ne visi būsimos parodos dalyviai važiuoja patys: brangią senovinę techniką šeimnininkai veža tralais. Net penkis eksponatus būsimai parodai ir paradui ant tralų sukrauna Dalius Linkevičius: biržiečiams jau matytą gaisrinę „Mercedes Benz” (1941 metų), 1973 metais VDR pagamintą mažylį plastmasiniu kėbulu „Traband (D. Linkevičius sako, kad šį kažkada Rytų Vokietijoje labai populiarią ir ekonomišką modelį parodai paruošė per porą dienų – automobiliukas ilgokai stovėjo garaže tarp kitų senienų), du motociklus ir 1929 metų amerikietišką svajonę „Oldsmobile”, išblizgintą, atgaivintą ir tik šiais metais pradedančią savo kelionę po parodas ir parodus. Iš

Pabiržės savais ratais pajuda paradų pradininko Aloyzo Vasyliaus prancūziško mėlynumo „Volga”, Antano Valecko „Dodge Monaco”, Virginijaus Kučinsko „Cadillac Eldorado”.

Pakeliui prie mūsų prisijungia panevėžiečio vairuojamas juodas „Mersedesas”, o su kitais automobiliais susitiksime Širvintų rajone. Tiesa, prieš Širvintas automobilių stovėjimo aikštelėje pasisveikiname su būsimais parodos dalyviais latviais – jie į parodą susiruošę iš vakaro, tad aikštelėje dar tebestovi jų palapinės ir technika. Latviai dalyvauti Kernavės renginyje vyksta biržiečių pakviesti.

Pirmas ilgesnis stabtelėjimas – Širvintų kelių tarnybos įmonėje. Čia nuo tralų nuvažiuoja ar beveik nunešama technika. Biržietis Lionginas Velička šios parodos debiutui sutvarkytą ir išblizgintą 1960 metų IŽ-56 kelia iš nuosavo automobilio priekabos ir kartu su žmona Dale skudurėliais blizgina. Lionginas sako dabar turįs du parodoms paruoštus senovinius motociklus. Su „IŽ-49” jau dalyvavo ne viename parade, į Kernavę važiuos ką tik paties restauruotu „Ižu”.

Apie „Volgą” striksi mis „Klasika” - Smiltė, klubo prezidento krikštaduktė. Beje, Smiltės būsimuosius tėvelius į santuoką vežė Egidijus su ta pačia „Volga”, su kuria šiandien į parodą važiuoja jau ūgtelėjusi Smiltė ir jos mama Nida bei tėtis Vytautas Alonderiai.

Paradas į Širvintas

Į parodą Širvintų gatvėmis rikiuojasi motociklininkai,

„Klasikos” klubo prezidentas Egidijus Einoris (pirmas iš kairės) su Biržų miesto valdininkais prieš kelionę į Kernavę. *Autorės nuotr.*

kontroliuoti eiseną pasirengęs vabalninkietis Voldimaras Vidugiris: jis atvyksta milicijos motociklu ir milicininko uniforma. Vėliau retro milicininkas juoksis: gražu matyti vyresnių žmonių reakciją, pamačius jo motociklą ir patį vairuotoją – matyt, neįmanoma iš vyresniųjų atminties ištrinti to vaizdo. Jaunesni vairuotojai į milicininką ir greta jo stovintį policijos automobilį reaguoja šypsenomis – jiems tai tik egzotika. Širvintų aikšteje valandai sustoję senosios technikos parodos dalyviai smalsių širvintiškių sulaukia nemažai, tačiau pripratę prie išskirtinio dėmesio kituose miestuose, dalyviai kiek nusivilia: lyg ir per mažai žiūrovų.

Pagal grafiką metas judėti į Kernavę. „Klasika” nebūtų klasiška, jei vėluotų bent minutę. Šių eilučių autorei tenka garbė važiuoti 1932 m. amerikietiškuoju „De Soto”, kurį vairuoja pasvalietis jo šeimnininkas Sigitas Zajarskas. Tenka skubiai bėgti į parduotuvę: be skrybėlaitės į tokį automobilį sėsti negali. Tuo labiau, kad ponina Alma, ir Austėjus, ir Sigitas pasirėdė kaip tikri ponai. Ir net mažoji Kitė puošia seną automobilį savo jorkšyriška šukuosena...

Parodą pradeda motociklininkai, o „De Soto” pajuda po jų. Už mūsų – dar vienas S. Zajarskui priklausantis auto-

mobilis - „Ford T”, kurį vairuoja tikras automobilių istorijos žinovas Gvidonas Čepulionis (vėliau ponas Gvidonas paaiškina: 1926 metų automobilis geltonasis „Ford T” - vienas iš 15 milijonų šio modelio automobilių, kuriuos 1908–1927 masiškai leido „Fordo” gamykla: kas dešimt sekundžių nuo konvejerio ėjo naujas automobilis). „Ford T”, turintis dvi pavaras ir trečią atbulinę, 20 arklio jėgų, gali važiuoti 20 km per valandą greičiu (į kalmėlį - dar lėčiau), kitaip pradeda kaisti variklis. Priekyje važiuojantys senoviniai motociklai turi važiuoti kur kas didesniu greičiu, nes jų varikliai aušinami oru ir greit kaista, tad „Fordo” greitis jiems netinkamas. Praeiviai, Širvintų ir Musninkų miestelio gyventojai parodą sutinka su šypsenomis, nuostaba.

Kernavė

Pagaliau – Kernavė. visi automobiliai ją pasiekia, tik motociklą vairuotojai turi šiek tiek bėdų. Įsiveikia. Klubo prezidentas Egidijus dar kartą rikiuoja visus automobilius – viskas pagal planą, grafiką ir pan.

Ir lieka beveik 5 valandos parodai Kernavėje. „Klasikos” klubo narių paruošta reklama apie parodą skelbia visuose Kernavės kampeliuose. Žiūrovų daug. Klausimų – dar daugiau. Karštą popietę skrybėlėtos automobilių ponios kantriai laikosi savo įvaizdžio: dailių kostiumėlių, skrybėlaitėjų ir aukštakulnių. Ne veltui: žiūrovai įvertina ir automobilius, ir jų savininkų pastangas dovanoti išpūdingą reginį.

O atėjus nustatytai valandai kolona tvarkingai atsisveikina su Kernave ir pasuka kaimo sodybos Valiukiškių kaime slink, kur vyksta tradicinis vakaras: su apdovanojimais, klasikine muzika (dainuoja Klaipėdos muzikinio teatro solistai), roko grupės koncertu, diskoteka, žaidimais vaikams (juk „Klasika” į visus rengi-

nus vyksta šeimomis), kursais. Su šašlykais, keptomis dešrelėmis, alumi, gira ir ilgais pokalbiais apie „Klasiką”, jos planus, apie dienos išpūdžius.

Technika – brangi, detalės – retos, benzino seni automobiliai paprastai „valgo” gausiai. Tad be rėmėjų paramos klubui būtų sunku. Pirmiausia klubą remia jo nariai. Šio renginio rėmėjai buvo aludariai: „Biržų alus”, „Rinkušiai”, „Agaras”, „Ponoras”, „Biržų duona”, „Litagra” ir keletas nenorėjusių prisistatyti rėmėjų.

Po smagaus vakaro palapinėse bunda „Klasikos” renginio dalyviai, svečiai. Visi laukia sodybos šeimnininko žadėtos sriubos. Aloyzas šalia savo Volgos padeda tikrą primusą, užkaičia metalinį arbatinuką ir pasiūlo: gal kavos, gal arbatos? Su jo „Volga” keliauja visa kelionių „amunicija”: patalynė, vandens rezervuariukas, indai ir pan. „Dar planuoju vežiojamąjį dušą pasidaryti”, - juokiasi ponas Aloyzas ir paaiškina, kaip tas dušas bus padarytas...

Sriuba - žuvienė - kiek vėluoja, bet jos kantriai laukia visi. Ir pakviesti prie katilų tuoj stoja į eilę.

Iš Kernavės į Biržus važiuojame su Antano Valecko „Dodge Monaco”. Svarbiausia plačiu - 2,15 cm - automobiliu saugiai išvažiuoti siauru miško keliuku ir nesutikti kito automobilio. Pasiseka. Antanas pasakoja, savo „Dodžą” suradęs JAV, teisingiau, kažką panašaus į dabartinį automobilį. Daug laiko, darbo ir pinigų teko įdėti, kad „Dodžas” suspindėtų aukso spalva – taip, kaip turėjo spindėti šis automobilis dar ne itin senais jo pagaminimo metais, 1975. Antanas kalba apie artimiausius „Klasikos” planus: galbūt surengs parodą Biržų miesto šventėje, rugpjūčio pabaigoje tikrai dalyvaus senovinės technikos klubo parade ir parodoje Jūrmaloje, rugsėjo pradžioje – Panevėžio miesto šventėje. *(Sutrupinta)*

Janina Bagdonienė

Greitį paradui diktuoja Gvidono vairuojamas „Ford T”: greičiau negalima. Ypač – į kalmėlį. *Autorės nuotr.*

RENGINIŲ KALENDORIUS

SPALIO 15 d., šeštadienį, nuo 6 v.v. iki 10:00 v.v. - Šv. Kazimiero parapijos svetainėje vyks „**Clam bake / steak roast**” ir **Rudens loterijos vakaras**. Rengia Šv. Kazimiero parapija.

SPALIO 22 d., šeštadienį, 7 v.v. Lietuvių dienos, Šv. Kazimiero parapijos salėje (18022 Neff Rd.). Vyks paminėjimas M.K.Čiurlionio (1875-1911) šimtmetinės sukakties po jo mirties. Pagrindinis prelegentas prof. Stasys Goštautas. Muzikinę minėjimo dalį atliks pianistas dr. Gabrielius Alekna. Rengia *LB Clevelando apylinkės skyrius*.

IZRAELIO MUZIEJUS ATŠAUKĖ KVIETIMUS LIETUVOS KULTŪROS MINISTRUI IR AMBASADORIUI

Po holokaustą Lietuvoje išgyvenusių žydų protestų žinomas Izraelio Yad Vashem muziejus atšaukė kvietimus Lietuvos kultūros ministrui Arūnui Gelūnui ir ambasadoriui Dariui Degučiiui dalyvauti aukų atminimo renginyje.

Tokį sprendimą muziejus priėmė po kritikos Lietuvos teisėsaugai, kuri pranešė norinti apklausti prieštaringai vertinamos Lietuvos žydų asociacijos vadovus byloje dėl galimo mirusiųjų paniekinimo skelbiant netikslius žydšaudžių sąrašus.

„Po pastarųjų įvykių holokaustą išgyvenusiųjų organizacija, kuri yra mūsų partneris paminėjimo renginiuose, kreipėsi į Yad Vashem atšaukti renginį. Manydami, kad svarbu surengti šį paminėjimą, Yad Vashem nusprendė jį surengti bendradarbiaudamas su išgyvenusiųjų organizacijomis ir be jokių kitų šalių. Tai reiškė Lietuvos pareigūnų – kultūros ministro ir ambasatoriaus – dalyvavimo atšaukimą”, – pranešė muziejaus atstovė Estee Yaari.

Lietuvos generalinė prokuratūra rugsėjo 15 d. pranešė, kad nori apklausti Izraelio pietį **Joseph Melamed** byloje dėl galimai iškraipyto žydšaudžių sąrašo ir paneigė Izraelio žiniasklaidos pranešimus apie jo baudžiamąjį persekiojimą.

„Generalinė prokuratūra Izraelio valstybės kompetentingoms institucijoms persiuntė Lietuvos kriminalinės policijos biuro prašymą dėl teisinės pagalbos. Juo prašoma apklausti liudytojais Lietuvos žydų asociacijos vadovus ir kitus asmenis, kurie ką nors žino apie galimą Lietuvos piliečių dalyvavimą žydų tautybės žmonių žudynėse per Antrąjį pasaulinį karą”, – rugsėjo 15 d. pranešė Generalinės prokuratūros ats-

tovė Rūta Dirsienė.

„Generalinė prokuratūra atsiriboja nuo viešojoje erdvėje pateiktos informacijos apie tai, kad Lietuvos teisėsaugos institucijos vykdo baudžiamąjį persekiojimą ir siekia Lietuvos žydų asociacijos Izraelyje pirmininko, buvusio Kauno geto kalinio J.Melamed ekstradicijos”, – teigė prokuratūros atstovė. Lietuvos teisėsaugos institucijos atlieka ikiteisminį tyrimą dėl Lietuvos žydų asociacijos Izraelyje tinklalapyje lithuanianjews.org.il paskelbtos informacijos apie asmenis, galimai dalyvavusius žydų tautybės žmonių žudynėse Antrojo pasaulinio karo metu.

Anot Lietuvos pareigūnų, **šiam sąrašė nepagrįstai įrašytos su sovietų priespauda kovojusių Lietuvos partizanų pavardės**. Prokuratūra dėl to pradėjo tyrimą dėl mirusio asmens paniekinimo. Pasak R.Dirsienės, atsakymas į gegužės 10 dieną siųstą teisinės pagalbos prašymą iki šiol negautas.

Anot Izraelio žiniasklaidos, dėl Lietuvos teisėsaugos veiksmų Kauno getą išgyvenęs J.Melamedas pagrasino boikotuoti konferenciją. „Buvome šokiruoti perskaitę, kai Izraelio policija pradėjo tyrimą dėl J.Melamedo Lietuvos prašymu. Nusprendėme atšaukti kultūros ministro ir Lietuvos ambasatoriaus dalyvavimą konferencijoje”, – laikraščiiui „Haaretz” sakė muziejaus atstovė spaudai Iris Rosenberg. Muziejaus atstovė sakė, kad muziejus vertina Lietuvos pastangas įvertinant skausmingą praeitį. „Pažymėtina, kad mes žinome, jog Lietuva paskelbė žingsnius, kurių imamasi šiemet dėl holokausto praeities, įskaitant archyvų atidarymą, veiklą švietimo srityje”, – sakė muziejaus atstovė. **LRT**

ŽVILGSNIS Į PRAEITĮ

1961 metais, Cleveland, Ohio, buvo išleista Cleveland gyvenančių 50 tautybių organizacijų, jų vadovų ir adresų knyga pavadinta **All Nationalities Directory**. Jos redaktoriai buvo Theodore Andrica ir Anthony J. Suster. Šios knygos leidimą rėmė tada ėjęs dienraštis *The Cleveland Press* ir *The Nationalities Services Center*. Dienraštis *The Cleveland Press* užsidarė 1982 m. birželio 17 d., o *The Nationalities Services Center* pavadinimas vėliau buvo pakeistas į *The International Services Center*. Jis veikia ir iki šios dienos.

Šioje knygoje, abėcėlės tvarka, yra išvardinta 50 tautybių ir 2000 jų organizacijų. Knygoje taip pat rašoma, kad Clevelande gyvena 13,000 Lietuvoje gimusių žmonių ar jų vaikų. Žinoma, šios žinios yra netikslios, nors ir prileistume, kad lietuviai Clevelande buvo veiklūs: tada turėjo 62 organizacijas, kurios buvo Clevelando lietuvių bendruomenės pasididžiavimas. Tokios veiklos pavydėjo ir kitų miestų lietuviai.

Šis straipsnis nėra nei kaltinimas nei pagyrimas, bet tik ilgesingas žvilgsnis į įdomią ir jau gerokai primirštą praeitį. Neginčytina, kad tais laikais, prieš penkiasdešimt metų, mūsų organizacijų vadovybės turėjo pakankamai noro, valios ir ryžto siekti užsibrėžtų tikslų, ypač lietuviškumo-tautiškumo ugdymo srityje. Šiame straipsnyje įmanoma paminėti tik labai ribotą skaičių tada veikusių organizacijų, jų reikšmingumą, nežiūrint jų dydžio. Štai keletas jų. Šv.Jurgio parapija: jai vadovavo kleb. kun. Vincentas G. Vilkutaitis, o po to buvo paskirtas kleb. kun. Bernardas J.Bartis kurio padėjėju buvo kun Petras Dziegoraitis. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapija: kleb. kun. Juozapas F.Angelaitis ir jo pavaduotojas monsinjoras Aleksandras Goldikovskis. Čiurlionio ansamblis: įkūrėjas ir vadovas muz. Alfonsas Mikulskis, pirmininkas Julius. D. Staniškis. Lietuvių Bendruomenė (du rajonai): pirmininkai Feliksas Eidintas ir P.Mikšys. Amerikos Lietuvių Taryba: pirm. Kazys Žiedonis. Skautai: vadovai – Vytautas Jokubaitis (berniukai), Mirga Kižys (mergaitės). Radijo programa „Tėvynės garsai” – Juozas Stempužis. Bankas Superior Savings and Loan: J.P. Ditchman, sekretorius John DeRighter. Lietuvių sporto klubas „Žaibas” – Algirdas Bielskus. „Vaidilos” teatras – režisierius Petras Maželis. Tautinių šokių grupė „Grandinėlė”: įkūrėjai ir va-

dovai – Liudas ir Aleksandra Sagiai. Vilties draugija, „Dirvos” leidėja, redaktorius Balys Gaidžiūnas. Šeštadieninė „Vyskupo Valančiaus” mokykla. Amerikos lietuvių piliečių klubas – Zenonas Dučmanas. Lietuvių Vyčiai – pirm. Nelly Oronski, sekretorė Alice Karklius. Lietuvių darželiai – pirm. J.Brass, sekretorė Mary Mischick.

Daug buvusių organizacijų veikėjų bei vadų jau seniai amžinybėje. Jų pareigas perėmė asmenys, dėl neryžtingumo, sugebėjimų stokos, egoizmo ar savanaudiškumo, jiems patikėtoms organizacijoms vadovauti nepajėgė, ir anksčiau veiklios organizacijos pamažu išnyko. Yra pavyzdžių, kad po ne veiklos tarpo, kai kurios organizacijos atgijo. Tačiau dėl narių skaičiaus sumažėjimo, nepakankamos finansinės ar moralinės paramos iš lietuviškosios bendruomenės abejingumo, jų ateitis yra labai miglota.

Palyginus su praeitimi, dabartinis Clevelando lietuvių organizacijų skaičius ir veikla yra nepavydėtini. Žinoma, kai kurios organizacijos užsidarė, nes pasiekė savo užsibrėžtus tikslus, kitos, dėl įvairių priežasčių, negali prisitaikyti prie šių laikų. Dauguma organizacijų išliko tik vyresnio amžiaus buvusių rėmėjų atmintyje, o jaunoji karta nerodo noro perimti vadovybės vadeles. Yra organizacijų, kurių veiklos gairės neatpažįstamai pasikeitę – ir ne į gerąją pusę.

Bet yra ir giedresnių prošvaisčių, sveikintinų išimčių. Turime tik dėliautis, kad dar veikia Šv. Kazimiero parapijos „Exultate” choras, vadovaujamas muz. Ritos Kliorienės, kad dar skamba radijo programos „Šiaurinis krantas” (vadovas Eugenijus Dicevičius) ir „Tėviškės aidai”, kuriuos veda Kristina Kuprevičiūtė, kad dar sukasi šokių vietas. „Švyturys” rūpestingai tobulinamas Aušrinės ir Ričardo Širvinskų. Neužmirškime ir lietuviškos Šv. Kazimiero parapijos, įkurtos prieš du metus sujungiant Dievo Motinos Nepaliaujamos Pagalbos ir Šv. Jurgio parapijas. Jai va-

„DIRVAI” AUKOJO

ALT s-gos Cent. valdyba, Chicago, IL.....	70
G.Plukas, Santa Monica, CA..	52
G.Indreika, Chicago, IL	50
B.Kasakaitis, Oak Lawn, IL...	45
N.Raskienė, Tarrytown, NY...	40
E.Slavinskas, St.Petersburg, FL.....	38
A.Januškienė, Milton, MA.....	30
J.Karalis, St. Augustine, FL ...	25
D.Armonas, Mentor, OH.....	20
V.Leger, N.Olmsted, OH.....	20
R.Janušauskas, Cleveland, OH..	15
A.Giedraitienė, Willowick, OH..	10
B.Banaitis, Abington, MA.....	8

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

dovauja lietuvių kilmės kun. kleb. Joseph Bacevice, labai dėmesingas lietuvių reikalams. Todėl yra skaudu, kad vis atsiranda asmenų skleidžiančių paskalas, kad Šv. Kazimiero parapija nėra lietuviška. Tikėtina, kad ateis laikas, kai šių, Clevelando lietuvišką bendruomenę ardančių „asmenybių” pavardės, bus paviešintos ir kiekvienas galės padaryti savo išvadas. Toks elgesys yra smerktinas ir nesuprantamas mūsų bendruomenės ribose.

Iš vyresnio amžiaus lietuvių dažnai yra girdimos aimanos, kad, jiems išmirus, išnyks ir Šv. Kazimiero parapija ir dar vos bekvėpuojančių organizacijų likučiai. Jei, stebuklingu būdu, kai kurios, atgyvenusios, organizacijos ir išliks, jos turės tik lietuviškus pavadinimus, be lietuviškų tikslų ir iššūkių, o lietuviškumas, tautiškumas, jo ugdymas ir išlaikymas taps tik vaizduotėje. Jau dabar, nemaža jaunosios kartos dalis be-tiksliai blaškosi nutautėjimo verpetuose neturėdami tvirto lietuviško pagrindo po kojom. Liūdna, kad praeityje pradėti svarbūs darbai buvo nublokšti į šalį, ataušo anksčiau liepsnojusi veikla, kažkur dingo iškilmingai priiimti įsipareigojimai. Nesinori būti pranašu, bet būtina priminti, kad neveiklumas ir abejingumas neša žūtį iš kurios kelio atgal nėra.

Algirdas V. Matulionis

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter
Buy any 4 tires and receive a. P.S. Tire hat!

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200th St.
Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119

A.† A.
ANICETAS STRIMAITIS

Mirė 2011 m. rugpjūčio 17 d., sulaukęs 84 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje. Į Ameriką atvyko 1949 m. Gyveno Cleveland, OH.

Giliame nuliūdime liko žmona STASĖ (Andrušaitytė), su kuria, išgyveno 59 metus; vaikai: sūnus Romualdas su žmona Vita; duktė Diana Mayes su vyru Bob; anūkai: Rob, Ryan, Alex, Andrius ir Matas; sesuo Julija ir Lietuvoje brolis Leonas. A.a. Anicetas buvo brolis anksčiau mirusių Broniaus, Eugenijos, Vytauto ir Salomėjos.

Rugpjūčio 20 d., po gedulingų mišių Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje, velionis buvo nulydėtas į Visų Šventųjų kapines, Cleveland, OH ir palaidotas šeimos kriptoje.

Velionio artimieji širdingai dėkoja kun. J.Bacevičiui už religines paslaugas ir visiems dalyvavusiems a.a. Aniceto šermenyse ir laidotuvėse.

Liūdinti šeima

LIETUVA SIEKS
SURENGTI OLIMPINĮ
ATRANKOS TURNYRĄ

Lietuvos krepšinio federacija (LKF) bandys gauti teisę kitamet rengti olimpinį atrankos turnyrą.

Iškovoję galimybę varžytis šiose varžybose, lietuviai dėl bilieto į Londoną veikiausiai kovos su 11 varžovų. LKF vadovai susitiks su FIBA prezidentu prancūzu Yvanu Mainini ir su juo aptars galimybę mūsų šalyje surengti dar vieną milžinišką krepšinio renginį.

„Manau, kad FIBA vadovams turėjo padaryti įspūdį Europos čempionato organizacija ir dalyviams suteiktos sąlygos. Kalbėsime su FIBA prezidentu ir norėtume turėti galimybę kitamet rengti atrankos turnyrą“, – tinklalapiui BasketNews.lt sakė LKF generalinis sekretorius Mindaugas Balčiūnas. Lietuvos rinktinė olimpinėje atrankoje dalyvaus užsitikrinusi mažiausiai šeštą vietą Europos pirmenybėse. Atrankoje Senajam žemynui iš viso rezervuotos keturios vietos.

Olimpinį atrankos turnyrą, kuris dabartinio formato bus rengiamas tik antrą kartą, teoriškai pretenduoja surengti visos dalyvaujančios komandos. Norą organizuoti šias varžybas jau yra išreiškusi Venesuela ir Puerto Ricas.

2008 metais paskutiniai olimpiniai keliaiapai buvo dalijami Graikijoje. Neoficialiomis žiniomis, tada organizatoriai už galimybę surengti turnyrą sumokėjo 3 mln. eurų.

Manoma, kad piniginis klausimas renkant būsimą turnyro vietą bus svarbiausias ir šiemet.

BasketNews.lt

Lukas Verzbickas, į Ameriką atvykęs prieš 10 metų, kuriam sausio mėnesį bus 19 metų, rugsėjo 11 d., Kinijoje tapo pasaulio jaunių triatlono laimėtoju, kuriame varžėsi 68 jaunieji atletai iš visų pasaulio kraštų.

Savo tėvų žemei, niekad nepražūsime!
Kuriame žemyne, kur tik mes bebūsime,
Skautiška idėja pagimdė galiūnus,
Ištikimiausias dukteris ir sūnus.

K.Kodaitienė

A.† A.
ALGIRDAS VAITIEKAITIS

Mylimas Tėvelis ir Senelis a.a. Algirdas Vaitiekaitis mirė 2011 m. rugpjūčio mėn. 31 d. Henry Ford ligoninėj, kur buvo išdirbęs virš 30 metų tos ligoninės laboratorijoje.

Velionis buvo skautininkas, priklausė LST Korp! Neo-Lithuania, Šv. Antano parapijai, Detroito Lietuvių kultūros klubui, Wayne State Universiteto lietuvių kambario komitetui.

Baigęs Farmakologijos studijas Vytauto Didžiojo universitete, dirbo kaip vaistininkas Kauno geležinkelio vaistinėje.

1951 m. atvyko į Detroitą. Skautininkas. Ilgametis Baltijos skautų tunto ir Detroito BSA troop 100 vadijos narys. Vilkiukų ir skautų draugovių globėjas ir vadovas. Priklausė Šv. Antano lietuvių parapijai, Detroito kultūros klubui, Wayne State University lietuvių kambario statybos komitetui, ir Lietuvių namams.

Giliam nuliūdime paliko dukrą Audronę su vyru dr. James Hoeschele su šeima, sūnų dr. Arūną ir marčią Aldoną Vaitiekaičius bei kitus giminės Amerikoje, Kanadoje ir Lietuvoje.

Rugsėjo mėn. 7 d. po Šv. Mišių, Dievo Apvaizdos bažnyčioje, a.a. Algirdas Vaitiekaitis buvo palydėtas ir palaidotas šalia žmonos a.a. Reginos Vaitiekaitienės, Holy Sepulchre Kapinėse, Southfield, Michigan.

Nuliūdusi dukra ir sūnus su šeima

JAKUBS AND SON
Laidojimo įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$250,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)